Ազգ
Azg
17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՈՒՐԲԱԹ 191 (4085)

«Ժողովրդի թշնամին դարձավ ազգային հերոս»

Այդ մասին երեկ գրել էր «Ինդիփենդենթ» թերթը: Խոսքը Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Օրհան Փամուքի մասին է: Անգլիական թերթը, նկատի ունենալով, որ Թուրքիան «Ֆրանկֆուրտի գրքերի տոնավաճառ-2008»-ի հյուրն է, հարցեր է ուղղել որոշ թուրք գրողներին, որոնց թվում՝ Փամուքին, նյույորքաբնակ Փամուքի օրինակով ԱՄՆ-ում բնակվող Ֆերիհան Մաղդենին եւ Էլիֆ Շաֆաքին:

«Ինդիփենդենթը» նշել է, որ անցյալում թուրքական քրեական օրենսգրքի 301-րդ հոդվածով դատապարտված եւ հալածանքների ենթարկված Փամուքը ներկայումս դարձել է մշակույթի գլոբալ դեսպան Թուրքիայի համար: Փամուքը թերթին ասել է. «Կարծում եմ, դժվարին ժամանակներն ինձ համար արդեն մնացել են անցյալում»: Անգլիական թերթը նույն հոդվածում «ընդդիմադիր թուրքեր» է որակել Թուրքիայում նույնպես դատապարտված Մաղդենին եւ Շաֆաքին: Ստամբուլում մտավորականների պատվին նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի տված ճաշկերույթի առնչությամբ «Շաֆաքը» մասնակցի կարգավիճակով ասել է. «Դա երկխոսության խորհրդանշական դրսեւորում էր: Թուրքիայում կարեւոր են խորհրդանիշները»:

Հ. Չ.

Վարչապետը՝ ամերիկյան ֆինանսական ճգնաժամի եւ Հայաստանի վրա հնարավոր ազդեցության մասին

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը երեկ մամուլի ասուլիս էր հրավիրել ներկայացնելու՝ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) եւ Համաշխարհային բանկի (ՀԲ) տարեկան ժողովներին մասնակցելու նպատակով Վաշինգտոն կատարած այցելության եւ հանդիպումների մանրամասները: Նա ԱՄՆ-ում իր հանդիպումները բաժանեց երեք խմբի, 1-ին՝ քաղաքական բովանդակության, 2-րդ՝ ԱՄՀ եւ ՀԲ ներկայացուցիչներ եւ միջազգային փորձագետներ, 3-րդ՝ հայկական լոբբիստական կազմակերպություններ եւ հայ համայնքի ներկայացուցիչներ: Այդ հանդիպումներին անդրադառնալուց հետո (դրանց մասին բազմիցս հաղորդումներ են եղել լրատվամիջոցներում, ուստի չենք կրկնում), վարչապետը պատասխանեց լրագրողների հարցերին, որոնք հիմնականում առնչվում էին միջազգային ֆինանսական ճգնաժամին եւ դրա հնարավոր ազդեցությանը Հայաստանի վրա:

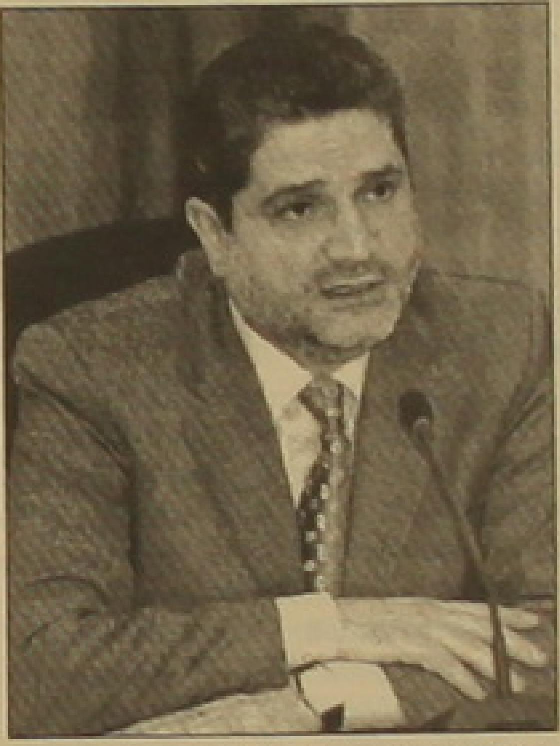

Տիգրան Սարգսյանը նախ անդրադարձավ ամերիկյան ֆինանսական ճգնաժամին, որի շուրջը բազմաթիվ քննարկումներ է ունեցել Վաշինգտոնում: Նա ֆինանսական ճգնաժամը պայմանավորեց մի քանի հանգամանքներով: Դրանցից առաջինը անվստահությունն է ֆինանսական ինստիտուտների նկատմամբ: Քանի որ ընկերությունները միմյանց չեն վստահում եւ գործարքներ չեն կատարում՝ զգուշանալով այս կամ այն ընկերության սնանկացումից, ապա՝ ձեւավորում են համապատասխան սպասումները, այսինքն՝ նույն անվստահությունը նաեւ քաղաքացիների մեջ, ինչն ավելի է խորացնում ֆինանսական ճգնաժամը: Պետական միջամտությունն այստեղ նպատակ ունի կոտրելու այս բացասական սպասումները:

Ճգնաժամի երկրորդ գործոնը ֆինանսական ինստիտուտների լիկվիդայնությունն է: Այսինքն, նրանք ունե՞ն բավարար միջոցներ ընթացիկ վճարումներ իրականացնելու համար: Այդ խնդրի լուծման համար ԱՄՆ-ի, Եվրոմիության, Մեծ Բրիտանիայի, Ճապոնիայի եւ Չինաստանի Կենտրոնական բանկերը համատեղ իջեցրին վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքները: Դրա նպատակն էր էժանացնել փողի գինը, ներարկել լիկվիդայնություն բանկերին եւ նպաստել տնտեսական աճին:

Տես էջ 3

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Դեռ վաղ է վերջնական գնահատական տալ Ադրբեջանի ընտրություններին»

Նախագահական ընտրությունները հոկտեմբերի 15-ին Ադրբեջանում անցան բավական հանգիստ: Այս մասին ԱՊԱ-ին հայտնել է Հարավային Կովկասում ԵՄ հատուկ ներկայացուցիչ Պիտեր Սեմնեբին: ԵՄ հատուկ ներկայացուցիչն ասել է, որ ինքը քվեարկության ընթացքին հետեւել է Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության որոշ տեղամասերում: Սեմնեբին նշել է, որ դեռ վաղ է վերջնական գնահատական տալ ընտրություններին. «Սակայն այն տեղերում, ուր ես եղա, գործընթացը հանգիստ էր», հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

Ադրբեջանի ընդդիմության հանրահավաքը արգելվել է

Ըստ «Նոյյան տապանի», Բաքվի իշխանությունը չի թույլատրել Ընդդիմության համագործակցության կենտրոնին (ԸՀԿ) հոկտեմբերի 18-ին հանրահավաք անցկացնել քաղաքի կենտրոնում՝ հոկտեմբերի 15-ին Ադրբեջանում կայացած նախագահական ընտրությունների արդյունքների առնչությամբ, հայտնել է ԸՀԿ-ի մեջ մտնող «Մուսավաթ» կուսակցության աշխատակազմի ներկայացուցիչը: «Իշխանությունները չեն թույլատրել հանրահավաք անցկացնել այն ինը վայրերից որեւէ մեկում, որ մենք նշել էինք գործադիր մարմիններին ուղղված դիմումում, եւ խորհուրդ են տվել անցկացնել քաղաքի արվարձանում՝ Բիբի-Էյբաթ ավանում», ասել է նա: Բացի «Մուսավաթից», ԸՀԿ-ի մեջ մտնում են մի քանի այլ կուսակցություններ եւս: ԸՀԿ-ն կոչ էր անում բոյկոտել Ադրբեջանի նախագահական ընտրությունները եւ դրանք համարում է ոչ լեգիտիմ:

Բուրջանաձեն նոր ընտրություններ անցկացնելու կոչ է արել

Վրաստանի խորհրդարանի նախկին նախագահ, «Ժողովրդավարության զարգացման ֆոնդի» ղեկավար Նինո Բուրջանաձեն կոչ է արել անցկացնել վաղաժամկետ ընտրություններ: «Երկիրը ծանրագույն ճգնաժամի մեջ է: Բոլոր նորմալ երկրներում ճգնաժամը լուծվում է ընտրությունների միջոցով», ասել է Բուրջանաձեն: «Իշխանությունը տանուլ է տվել պատերազմը, երկիրը գործնականում ավերված է, մենք տարածքներ ենք կորցրել, իսկ ո՞վ է դրա համար պատասխան տալու», հայտարարել է Նինո Բուրջանաձեն: Նախկին խոսնակն ասել է, որ «երկրի բնակչությունը զրկված է օբյեկտիվ տեղեկատվությունից, իսկ նախագահը եւ իր շրջապատը պատրաստ չեն քաղաքական փոփոխությունների, ինչը կարող է էլ ավելի վատթարացնել երկրի վիճակը», հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

Ըստ Հրանտ Վարդանյանի, տեղական արտադրությանը քիչ ուշադրություն է դարձվում

Հաջորդ տարի Գրանդ փղիկը հարեմ կունենա

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սեփական գործունեությունը ծխախոտագործության ոլորտում **Հրանտ Վարդանյանը** երեկվա ասուլիսում ներկայացրեց տարիների կտրվածքով, նախապես կարեւորելով, որ ժամանակի սովետական մոտեցումները վերջին երկու տարում փոխվել են արդեն 72-ի հասցված չորացման կամերաների, որոնք ընդհանուր առմամբ մոտ 3,5 մլն դոլարի ներդրում են: Այդպիսիք շուտով «Գրանդ» հոլդինգը կունենա մոտ 100-ը:

Ըստ Վարդանյանի, ներկա դրությամբ գյուղացին ծխախոտագործությամբ զբաղվելու դեպքում 1 հա-ից մոտ 2000 ԱՄՆ դոլարի չափով մաքուր շահույթ է ունենում, ինչը լավ չէ, բայց վատ էլ չէ: Ամեն դեպքում, այս տարվա ընթացքում մոտ 700 հա ծխախոտ է մշակվել, ու տարեվերջին մթերված ծխախոտի չափը կարող է հասնել մոտ 4 հզ. տոննայի՝ միջինը կգ-ի համար 70 դրամ արժողությամբ:

Ծխախոտի եւ սիգարետի արտահանման հանգամանքը Հայաստանի համար համարելով նվաճում՝ Հրանտ Վարդանյանը ներկայացրեց, որ այս տարվա 10 ամիսների ընթացքում արտահանվել է 34.900 արկղ ծխախոտ՝ յուրաքանչյուրում 500 տուփ, իսկ ծխախոտ արտահանվել է 824,5 տոննա՝ 1,6 մլն դոլարի: Արտահանման երկրների ցանկն այս տարի ներառում է Միացյալ Նահանգները, Ռուսաստանը, Շվեդիան, Թուրքմենիան, Վրաստանը եւ այլն:

Տես էջ 2

Բակո Սահակյանը Յուրի Վարդանյանին պարգեւատրել է «Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով

Ստեփանակերտում կազմակերպվել է ճանաչված ծանրամարտիկ, օլիմպիական չեմպիոն, աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն Յուրի Վարդանյանին նվիրված միջոցառում: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրին ԼՂՀ նախագահի աշխատակազմի տեղեկատվության գլխավոր վարչությունից, միջոցառման ժամանակ ԼՂՀ նախագահ Բակո Սահակյանը Յ. Վարդանյանին պարգեւատրել է «Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի զարգացման գործում ունեցած մեծ վաստակի համար: Ողջունելով սպորտի մեծ վարպետին՝ ԼՂՀ նախագահը նշել է, որ նա միշտ արժանվույնս է ներկայացրել հայ ժողովրդին միջազգային ասպարեզում: Ընդգծվել է, որ Յ. Վարդանյանն այսօր էլ է շարունակում իր ներդրումն ունենալ հայկական սպորտի զարգացման ու տարածման գործում:

Շաբաթ օրը «Ազգի» հասարակական-քաղաքական հավելվածում կարդացեք

Մոսկվայի մեր թղթակից Ռուբեն Հայրապետյանի բացառիկ հարցազրույցը Մոսկվայի պատրիարքարանի արտաքին եկեղեցական կապերի բաժնի նախագահ, Սմոլենսկի եւ Կալինինգրադի մետրոպոլիտ Կիրիլի հետ:

«Ունեցվածքի հարկը» կամ տնտեսության «թուրքացման» քաղաքականությունը հանրապետական Թուրքիայում» հրապարակման մեջ Ռուբեն Մելքոնյանն ի մի է բերել 1942 թվականին Թուրքիայում կիրառված եւ հատկապես ունեւոր հայերի ունեզրկմանն ուղղված այս հարկին վերաբերող շատ հետաքրքրական փաստաթղթեր, իսկ բուն հրապարակումը, որ բավական ծավալուն է, ընթերցվում է մի շնչով:

Ընթերցողին մտորելու է մղում «Բրիտանիա կղզու առաջին բնակիչները եկել են Հայաստանից» ուսումնասիրություն-վարկածը, որ հեղինակել են Մարինե Վահրադյանն ու Վաչագան Վահրադյանը: Լեւոն Սարգսյանի «Ազգանունը՝ ազգամշակութային արժեք» հոդվածը հայցում է ոչ հայեցի ազգանուններին դրանք վերանայելու առաջարկով: Այլ հետաքրքրական նյութեր եւս կգտնեք հավելվածում:

«Գյուլի երեւանյան այցին ընդդիմությունը հակադրվում էր, սակայն մենք համոզված էինք, որ դա Թուրքիայի օգտին է»

Այսօր ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում կկայանա Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամների ընտրությունը, որին անդամակցության թեկնածուի կարգավիճակով կմասնակցի նաեւ Թուրքիան: Ընտրության նախօրյակին Նյու Յորքում, պատասխանելով թուրքական հանրային հեռուստատեսության երկրորդ ալիքի հարցերին, Թուրքիայի արտգործնախարար Ալի Բաբաջանն անդրադարձել է տարածաշրջանային բազմաթիվ հարցերի, որոնց թվում «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմին», Թուրքիա-Հայաստան հարաբերություններին եւ ԱՄՆ նախագահական ընտրություններին:

Ընտրությունների առնչությամբ, ինչպես նշում է Նյու Յորքի «Turkishny.com» կայքէջը, Բաբաջանն ասել է. «Անկախ ընտրությունների արդյունքից՝ դեմոկրատները կհաղթեն, թե հանրապետականները, Թուրքիան նպատակադրված է էլ ավելի զարգացնելու հարաբերությունները ԱՄՆ-ի հետ: Մի բան է խոստումներ տալն ընտրություններից

առաջ, բոլորովին այլ բան, երբ դու քո ուսերի վրա զգում ես նախագահի աթոռի ծանրությունը եւ քո առջեւ բանաձեւեր են դնում»:

Հայ-թուրքական հարաբերությունների առնչությամբ Բաբաջանը նշել է, որ վերջին մեկ տարում Թուրքիան Հայաստանի հետ դիվանագետների մակարդակով քննարկում էր առկա խնդիրները, իսկ նախագահ Գյուլի երեւանյան այցը քաղաքական երկխոսության դռներ բացեց կողմերի առջեւ: Ապա նա շարունակել է. «Թեեւ այցին առավելագույնս հակազդում էր Թուրքիայի ընդդիմությունը: Սակայն դրա վրա ուշադրություն մի դարձրեք: Այցն իրականացրինք, որովհետեւ ճիշտ էինք վարվում, մեր նախագահի այցը Թուրքիայի օգտին էր, մեծարգո վարչապետը լիարժեք աջակցեց այցին»: Բաբաջանն ավելացրել է, որ երեւանյան հանդիպումներում նկատվել է այն քաղաքական կամքը, ինչ հարցերի կարգավորման առումով ունի երեւանյան վարչակարգը:

«Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմին» անդրադառնալիս Բաբաջանը նշել է, որ այս նախաձեռնությանն աջակցում են Ռուսաստանը, Ադրբեջանը եւ Հայաստանը: Ինչ վերաբերում է Վրաստանին, ապա, ըստ Բաբաջանի, այս երկիրը խոստացել է աջակցել, երբ ռուսները ազատեն վրացական տարածքները:

Հ. Չ.

ԲԱՆԱԿՑԱՅԻՆ

Մեր հանրությունը պատրա՞ստ է Ղարաբաղի խնդրի կոմպրոմիսային լուծմանը

Ազգային ժողովի եվրոինտեգրման հանձնաժողովի նախագահ Ավետ Ադոնցի կարծիքով՝ նավթի եւ գազի կոմպոնենտը, այնուամենայնիվ, գերակայելու է ղարաբաղյան բանակցությունների կարգավորման գործընթացում, եւ չնայած ազգերի ինքնորոշման իրավունքի սկզբունքն էլ ավելի ճանաչված եւ ավելի ընդունելի է դառնում միջազգային հանրության համար, Իլհամ Ալիեւի եւ Ադրբեջանի պարագայում նավթադոլարներն, այնուամենայնիվ, մնալու են խնդրի կարգավորմամբ շահագրգիռ ուժերի հիմնական մղիչը:

«Ազգի» դիտարկմանը, թե կարծես խնդրի լուծումն արագացնելու նոր ճնշումները շատանում են, նա այնքան էլ չհամաձայնեց. «Որքան ես եմ հետեւում՝ ճնշումները նույնն են այն իմաստով, որ ԼՂ հակամարտությունը պետք է վերջապես կարգավորվի. վերջին 1-2 ամսվա մեջ համանախագահներից տեղեկատվություն ենք ստանում, որ մոտ ժամանակներում հնարավոր է ճեղքում լինի բանակցային գործընթացում»:

«Ինչի՞ հիման վրա պետք է ճեղքում լինի, ո՞րն է դրա համար դրդիչ ուժը», մեր հետաքրքրությունն անպատասխան մնաց, բոլոր դեպքերում Ադոնցը Իլհամ Ալիեւի մոտեցումներում որեւէ փոփոխություն չի տեսել վերջին ժամանակներս: «Մերոնցից մի 10 հոգի, դուք, օրինակ, որ հանձնաժողովի նախագահ եք, շրջանակային պայմանագրից տեղյակ ե՞ք», հարցրինք: «Փաստաթուղթը չեմ տեսել՝ դա գաղտնի բնույթ է կրում, գիտեք, որ բանակցային գործընթացի վերաբերյալ տեղեկատվությունը սահմանափակ է, բայց հիմնական սկզբունքները կարծես թե գիտեմ, եթե այդ սկզբունքները Ադրբեջանում կայացած ընտրություններից հետո մնան բանակցային սեղանին, որպես հիմք, ուրեմն կարելի է առաջընթաց արձանագրել: Բայց նորից եմ ուզում ասել, որ նավթն ու գազը լինելու են Ալիեւի քաղաքականության՝ ԼՂՀ բանակցային գործընթացում որպես ճնշում գործադրելու հիմնական միջոց», ասաց նա:

«Ազգի» հետեւյալ հարցն այսպիսին էր. «Ճիշտ չե՞ք համարում, որ գոնե այս՝ ճնշումների ավելացման շրջանում Հայաստանի ղեկավարությունը փորձ անի քողազերծելու համանախագահների կողմից առաջարկվող փաստաթուղթը՝ հանձնաժողովի նախագահի մակարդակով փաստորեն, եւ ուրիշ մասնագիտական շրջանակներ չգիտեն փաստորեն, թե որ սկզբունքների շուրջն է ձեռք բերված համաձայնությունը, որ ասում են, թե 2-3 չհամաձայնեցված սկզբունք է մնում»:

«ԱԺ հանձնաժողովի նախագահն էլ չգիտի, որովհետեւ գաղտնի բնույթ է կրում, չեմ տեսել այդ թուղթը, իսկապես չեմ տեսել: Ես հանրությանն ուղղակի ուզում եմ ասել հետեւյալը. մենք վերջին մի քանի տարիների ընթացքում պատրաստել ենք մեր հանրությանը Ղարաբաղի խնդրի կոմպրոմիսային լուծմանը, ինչը բացարձակապես ադրբեջանական կողմը չի արել, եւ Ադրբեջանի իշխանություններն իրենց ագրեսիվ եւ ռազմատենչ հայտարարություններով հենց իրենց հանրային կարծիքը չեն պատրաստել հակամարտության կարգավորմանը: Իսկ մենք բոլոր հանգամանքներում եղել ենք կոնստրուկտիվ», վստահեցրեց Ա. Ադոնցը:

Մ. Խ.

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Մեր տեղեկությունները անհիմն չե՞ն

«Ազգի» հոկտեմբերի 7-ի համարում Գերմանիայից մեր թղթակից Անահիտ Հովսեփյանը գրել էր Վիեննայի Մխիթարյան վանքից վերջերս կատարված կողոպուտի մասին, տեղեկությունները քաղելով վիեննական թերթերից: Թղթակցությանը կից խմբագրական մեր խոսքում բացատրություններ էինք խնդրել Մխիթարյան միաբանության ընդհանուր աբբահորից, ինչին ի պատասխան երեկ ստացանք կից սյունակում հրապարակվող հաղորդագրությունը, որի համար շնորհակալություն ենք հայտնում: Այնուհանդերձ, մեզ խիստ զարմացրեց հաղորդագրության այն հատվածը, որը կոչ է անում «Հայ մամուլի եւ լրատուութեան պատասխանատուներուն զգուշանալ անհիմն տեղեկութիւններ հրապարակելէ»: Այս պարագայում, կարծում ենք, որ խոսքն ուղղված է մեզ: Հետեւաբար իրավունք ունենք գերերջանիկ աբբահորը խոնարհաբար հարց տալու՝ ո՞րն է անհիմն մեր եւ մեզանից առաջ վիեննական մամուլի գրածներում: Եթե անհիմն է, ուրեմն հերքեք: Այնինչ, հաղորդագրությունը ճիշտ հակառակն է անում՝ պաշտոնապես հաստատում է կողոպուտի դեպքը եւ, նույնիսկ, մի շարք մանրամասնություններ է ավելացնում: Ըստ երեւույթին, մեր Մխիթարյան հայրերը ցանկանում են, որ մամուլը չարձագանքի ու չահազանգի: Բայց ինչո՞ւ: Սա կողոպուտի առաջին դեպքը չէ, իսկ մենք իսկապես մտահոգված ենք Միաբանությանն ի պահ տրված, 300 տարի կուտակված մեր ազգային հարստությունների ճակատագրով:

ԽՄԲ.

Վերջերս օտար եւ հայ մամուլի մէջ ահազանգող յօդուածներ լոյս տեսան Վիեննայի Մխիթարեան վանքին մէջ պատահած գողութեան մը մասին, որոնք բնականաբար կու գան խռովելու մեր ազնիւ ժողովուրդի զաւակներուն մտքերն ու հոգիները:

Մխիթարեան միաբան Հ. Ներսէս վրդ. Սաքայեան, յուլիս 2008ի ամռան, դիմումնագիր ներկայացուցած էր եկեղեցական իշխանութիւններուն, եւ երկու տարուան համար արտօնութիւն ստացած էր հովուական ծառայութիւն մատուցելու Վիեննայի կարտինալ Քրիստոֆ Շէօնպորնի արքեպիսկոպոսի իրաւասութեան տակ:

Վանքէն մեկնումի ժամանակ, Հ. Ներսէս իր հետ փոխադրած էր հարիւրաւոր գիրքեր, ինչպէս նաեւ արխիւային փաստաթուղթեր:

Միաբանութիւնս հազիւ անդրադարձաւ վերոյիշեալ իրերու անհետացումին, հարկադրուեցաւ բողոքագիր ներկայացնել ոստիկանութեան:

Անհետացած բոլոր իրեղէնները յայտնաբերուեցան աւստրիական ոստիկանութեան կողմէ եւ վերադարձուեցան վանքին:

Այս առիթով կոչ կ'ուղղենք հայ մամուլի եւ լրատուութեան պատասխանատուներուն՝ զգուշանալ անհիմն տեղեկութիւններ հրապարակելէ:

Կը յիշեցնենք, որ Մխիթարեան միաբանութիւնը աւելի քան 300 տարիներէ ի վեր մինչեւ այսօր, նախանձախնդրօրէն պահած է եւ կը պահէ հայ ժողովուրդի հոգեւոր ու մշակութային թանկարժէք հարստութիւնները, որպէս մասունքներ եւ անգնահատելի գանձեր:

ԴԻՒԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
16 հոկտեմբեր 2008
Վենետիկ, Ս. Ղազար

Հովիկ Աբրահամյանը լրագրողների հետ աշխատելու իր կերպն է ներդնում

Երեկ Ազգային ժողովի նախագահ Հովիկ Աբրահամյանը Գագիկ Ծառուկյանից ավելի մի «թունդ» սեղան էր գցել լրագրողների համար, ում հրավիրել էր Հայ մամուլի օրը նշելու եւ լրագրողներին շնորհավորելու: Հ. Աբրահամյանը մի այդպիսի «թունդ» խոսք էլ լրագրողներին ուղղեց. «Այսօր կարող ենք արձանագրել, որ Հայաստանի երրորդ հանրապետության մամուլն այլեւս կայացած կառույց է, որը համարժեք արձագանքում է բոլոր կարեւոր կենսական խնդիրներին՝ ձեւավորելով հասարակական կարծիք եւ ապահովելով սահմանադրությամբ ամրագրված մարդկանց տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը: Հայ մամուլի օրը կարող ենք փաստել նաեւ, որ Հայաստանում կայացել է լրատվական դաշտը, ասպարեզում են բազմաթիվ իրենց գործին քաջատեղյակ լրագրողներ, որոնց ամենօրյա աշխատանքի շնորհիվ մենք ոչ միայն լրատվություն ենք ստանում երկրում եւ երկրից դուրս կատարվող իրադարձությունների մասին, այլեւ վերլուծությունների, լրագրողական հետաքննությունների ականատեսն ենք դառնում, որոնց նպատակը մեր բոլորի կյանքն առավել կատարյալ տեսնելն է», ասաց նա՝ շնորհավորելով լրագրողներին եւ մաղթելով նրանց՝ լինել օբյեկտիվ, բարեխիղճ ու ազնիվ:

Նա նաեւ լրագրողներին ներկայացրեց ԱԺ մամուլի քարտուղար Մերի Շահինյանին: Նրա կողքին էին Արաբկիրի նախկին թաղապետ Հովիկ Շահինյանը (որպես ԱԺ նախագահի խորհրդական), ԱԺ դաշնակցական փոխնախագահն ու ՀՅԴ խմբակցության քարտուղարը, ԲՀԿ-ից Արամ Սաֆարյանն ու Նաիրա Զոհրաբյանը, ՀՀԿ-ի երիտասարդ գործիչներից Արմեն Աշոտյանն ու Էդվարդ Շարմազանովը: Նախապես մամուլի մակարդակով ասվում էր, թե ԱԺ աշխատակազմի ղեկավար պետք է դառնա Հ. Շահինյանը, սակայն արարողությանը ներկա Հայկ Քոթանյանը բավական վստահ էր զգում, եւ խոսակցություն կա, թե նրան փոխելու մտքից առայժմ կամ ընդհանրապես հրաժարվել են: Բայց, օրինակ, ավագ հանրապետականները, ասենք, Գալուստ Սահակյանը, այստեղ ներկա չէին, բայց դե արարողակարգն էլ այդպիսի հանդիպմանը նրանց ներկայությունը չի պարտադրում, ներկաներն իրենց անձնական նախաձեռնությամբ էին եկել: Ներկա չէր նաեւ ԲՀԿ-ական ԱԺ փոխխոսնակ Արեւիկ Պետրոսյանը:

Իսկ Հ. Աբրահամյանն իրեն շատ լավ էր զգում լրագրողների շրջանում եւ ջերմ-ջերմ զրուցում էր իրեն հատկապես շատ քննադատող լրագրող-լրագրողուհիների հետ: Նաեւ լրագրողների մի քանի հարցի պատասխանեց: Ասաց, որ լրագրողների հետ շատ է շփվելու, չի խուսափելու որեւէ հարցի վերաբերյալ մոտեցումներ եւ կարծիքներ հայտնելուց, անհասանելի չի լինելու:

«Ազգի» հարցին՝ ճի՞շտ են արդյոք մամուլի տեղեկությունները, որ սկզբունքային փոփոխություններ պետք է լինեն ԱԺ աշխատակազմում, նա պատասխանեց. «Ես աշխատակազմի աշխատակիցների հետ հանդիպման ընթացքում ձեւավորել եմ իմ մոտեցումը, նման կարծիք չեմ հայտնել, եւ մեկ անգամ ուզում եմ ասել, որ ես որեւէ պայմանավորվածություն որեւէ մեկի հետ չունեմ, որեւէ անձնական խնդիր չունեմ, ինձ համար կարեւոր է լինելու տվյալ աշխատակցի աշխատանքային գործունեությունը. եթե արդյունավետ կաշխատեն, իհարկե, ակնկալելով իմ աջակցությունը, ես բոլորի հետ գործընկեր կլինեմ եւ կաշխատեմ, որեւէ նման խնդիր որեւէ նման անձի հետ չունեմ»: Ըստ Աբրահամյանի՝ գործադիրի իր փորձն օգնում է այն գործառույթներն իրականացնել, որը սահմանադրությունը վերապահել է ԱԺ-ին՝ վերահսկողական գործառույթներ ՀՀ կառավարության նկատմամբ, բյուջեի կատարման, ծախսերի ուղղությամբ...

Քաղաքական երկխոսությունը խորհրդարան տեղափոխելու խոստումը հիշեցրինք. ինչպե՞ս, հարցրինք, երբ ընդամենը 7 ընդդիմադիր պատգամավոր կա, եւ ընդդիմությունը խորհրդարանից դուրս է. «Ես բոլորին, իհարկե, չեմ կարող օգնել, որ իրենք գտնվեն ներսում, քանի որ դրա իրավունքը չունեմ, ես կհորդորեմ՝ 2012 թվի ընտրություններին մասնակցեն եւ կարողանան իրենց տեղը գտնել ԱԺ-ում, իսկ ես կոչ եմ անում բոլոր քաղաքական ուժերին՝ վերջ տալ իրենց անարդյունավետ-հրապարակային միտինգներին, որոնք տեղի են ունենում փողոցներում, եւ ես պատրաստ եմ յուրաքանչյուր կառուցողական առաջարկ քննարկել ԱԺ-ում՝ ներգրավելով բոլոր հասարակական-քաղաքական ուժերին», խոստումին նոր խոստում ավելացրեց անցյալում փորձառու գործադիր, ներկայումս դեռ «յուղը վրան» ԱԺ նախագահը:

Մ. Խ.

Ըստ Հրանտ Վարդանյանի, տեղական արտադրությանը քիչ ուշադրություն է դարձվում

1-ին էջից

Հոլդինգի գործունեության այլ ուղղությունների առումով Հրանտ Վարդանյանը ներկայացրեց, որ նոր է թղթի արտադրությունը, որի համար արդեն երկրորդ հոսքագիծն է կառուցվում, կլինի զուգարանի եւ անձեռոցիկների թղթի արտադրություն, նաեւ տետրերի՝ ընկերության լոգոներով, գաղափարախոսությամբ: Հոլդինգի գործունեության մեկ այլ ճյուղում՝ լամպերի արտադրության հարցում էլ զինվորական լամպերի արտադրանքն է շուկա գտել ի դեմս Ռուսաստանի, Բուլղարիայի, Ուկրաինայի եւ Ղազախստանի:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին՝ Հրանտ Վարդանյանը նշեց, որ համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամն առայժմ չի անդրադարձել ընկերության գործունեության վրա: Դրա փոխարեն գործարարը նշեց, որ տեղական արտադրությանը քիչ ուշադրություն է դարձվում, օրեցօր մեծանում է արտահանում-ներմուծում սալդոն: Մինչդեռ պետք է արտադրական կապիտալ առեւտրայինի աճի փոխարեն: Ըստ Վարդանյանի, խնդիր է նաեւ 2009-ից գյուղատնտեսական ապրանքների հարկման որոշումը, որ դժվար պատկերացնելի է գյուղացու ներկա վիճակում:

Ինչ վերաբերում է հայ-թուրքական սահմանի հնարավոր բացմամբ տնտեսական ակնկալվող արդյունքներին, ապա Հրանտ Վարդանյանը գտնում է, որ այդ սահմանը վաղ թե ուշ պետք է բացվի, միայն թե պետք է պատրաստ լինել դրան, քանի որ Թուրքիան շատ հարցերում զարգացած պետություն է: Իսկ բաց սահմանի դեպքում Թուրքիան կարող է (ինչպես ասուլիսի ընթացքում պատկերավոր ցույց տվեց Հրանտ Վարդանյանը - Ա.Հ.) տնտեսապես «կուլ տալ» Հայաստանը:

Անդրադառնալով քաղաքական տարբեր ուժերի կամ անձանց ընտրական գործընթացներում մասնակցությունը ֆինանսավորելու լուրերին՝ Վարդանյանը ընդգծեց, որ որեւէ մեկի առումով նման քայլ չի եղել, այդ թվում՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կամ Մասիսի քաղաքապետի:

Իսկ ինչ վերաբերում է «Գրանդ» հոլդինգին առնչվող մեկ այլ որակի հարցի՝ փղերի խնդրին, ապա Հրանտ Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ այս տարի փղերին սպասել պետք չէ: Եթե ամեն ինչ լավ լինի եւ պայմանագրի դրույթները մնան ուժի մեջ, ապա հաջորդ տարի մայիսին 4 նոր փիղ կունենանք, իսկ Գրանդ փղիկն, ըստ էության, հարեմ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժէ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշւապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Նախընտրական թեժացող կրքեր Էջմիածնում

«Մեր խոսքը գործից չի տարբերվում»: Վստահեցնում է Էջմիածնի փոխքաղաքապետ, քաղաքապետի թեկնածու, անկուսակցական **Կարեն Գրիգորյանը**:

«Էջմիածնեցիները ընտրություն չեն անում: Հեղափոխություն են անում»: Սա էլ բիզնեսմեն, ՀՀԿ կուսակցության ներկայացուցիչ, քաղաքապետի թեկնածու **Հակոբ Հակոբյանի** նշանաբանն է:

Թեմես քաղաքապետի պաշտոնի համար առաջադրվել է 5 թեկնածու, սակայն հիմնական պայքարն ընթանում է վերոնշյալ երկուսի միջեւ: Մնացած երեքը՝ **Թամարա Թադեւոսյանը**, **Արտակ Պողոսյանն** ու **Հակոբ Հակոբյանը** որեւէ կերպ չեն կարող ազդել ընտրությունների վերջնական արդյունքի վրա: Այդ թեկնածուները վերջին շրջանում քաղաքական լուրջ գործունեությամբ չեն զբաղվում ու թերեւս առաջադրվել են կամ հիշեցնելու, որ իրենք որպես քաղաքական ֆիգուրներ դեռեւս գոյություն ունեն, կամ հետագայում ինքնակենսագրության մեջ գրելու, թե առաջադրվել են քաղաքապետի թեկնածու:

Ինչեւէ, այս կիրակի՝ նոյեմբերի 19-ին, Էջմիածնում կկայանան քաղաքապետի ընտրություններ: Իսկ մինչ այդ նախընտրական լարված իրավիճակ է ոչ միայն թեկնածուների շտաբներում, այլեւ ամբողջ քաղաքում: Գլխավոր ու ինտրիգային հարցն էլ հնչում է այսպես՝ «Իսկ դուք ո՞ւմ եք ընտրելու» կամ «Ձեր կարծիքով ո՞վ կդառնա քաղաքապետ»:

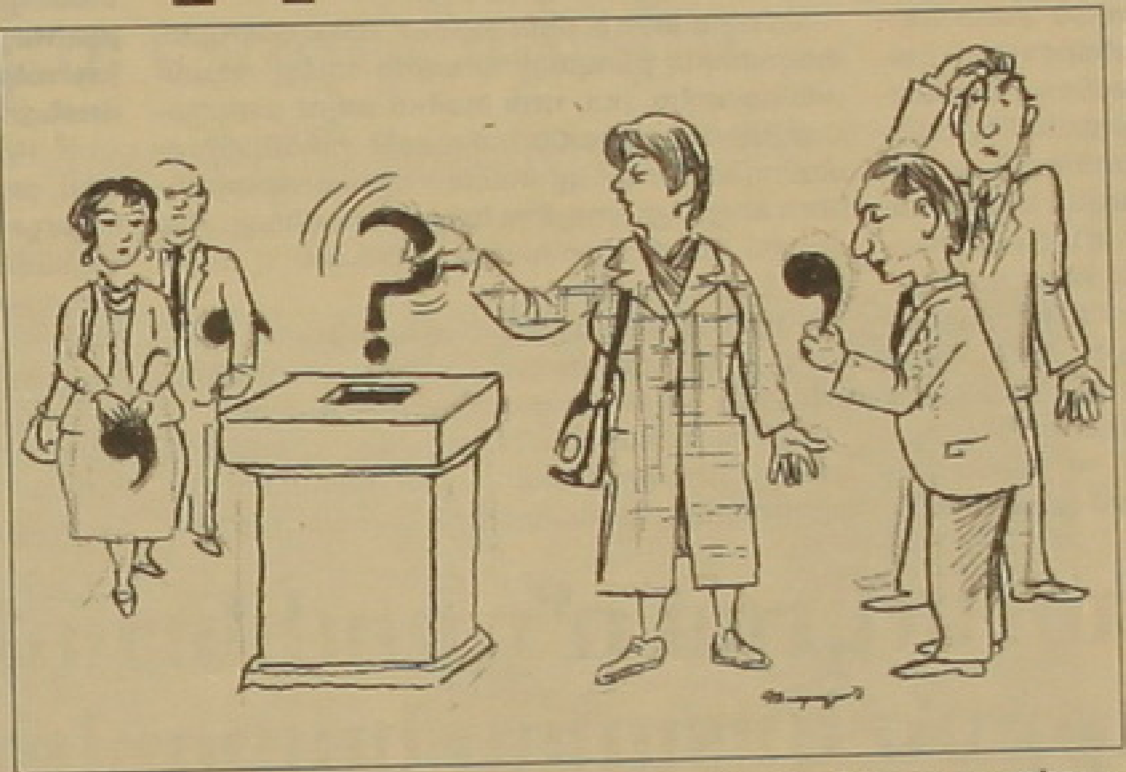

«Մնում է բուքմեյքերական գրասենյակներում խաղադրույք կատարեն, թե ով է ընտրվելու քաղաքապետի պաշտոնում», ասում է բուքմեյքերական կետի աշխատակից 26-ամյա **Արմանը**, որն, ի դեպ, ընտրությանը չի մասնակցելու: «Առանց ինձ էլ ամեն ինչ որոշված է, գնամ ի՞նչ անեմ», հավելում է նա:

30-ամյա **Նորա Մաթեւոսյանը** ընտրության է գնալու ձայնը պաշտպանելու նպատակով:

«Թեկնածուներից ոչ մեկին էլ չեմ վստահում, այսքան տարվա ընթացքում ոչ մի լավ բան նրանցից չեմ տեսել: Սակայն եթե ընտրության չգնամ՝ ձայնս կկեղծեն: Չգիտեմ, երեւի գնամ ու բոլորին էլ դեմ քվեարկեմ»:

Վաթսունութամյա տիկին **Սիլվայի** համար ընտրության գնալը «թասիբի» հարց է: «Թեկնածուներից մեկը մեր թաղամասից է: Ո՞ր չգնամ կլինի՞: Գոնե մեր աչքի առաջ մեծացած տղա է, մի բանով երեւի կօգնի»:

40-ամյա **Սամվել Կարապետյանը** վստահեցնում է. «Ով էլ ընտրվի, նախ իրեն է ուտելու, հետո էլ բարեկամին, հարազատին, ընկերոջն է կշտացնելու: Մինչեւ հերթը հասնի մեզ՝ պաշտոնավարման ժամկետը կլրանա»:

«Ում իշխանությունը աջակցում է՝ նա էլ կդառնա, հո ինձ պես խեղճ ու կրակ մարդկանց կարծիքը հաշվի չեն առնելու», հավելում է **Վազգեն** պապը:

Թեկնածուներից յուրաքանչյուրի նախընտրական շտաբից վստահեցնում են, որ իրենց թեկնածուն ունի ընտրողների հսկայական բանակ ու համարվում է ֆավորիտ: Ինչ վերաբերում է ընտրության կազմակերպմանը, շտաբներից վստահեցրին, թե իրենք էլ ամեն կերպ նպաստելու են ազատ, արդար եւ թափանցիկ ընտրությունների կայացմանը:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Գյումրեցին կարող է ճիշտ ընտրություն կատարել»

Ամեն քաղաքապետ պետք է առաջնորդվի ոչ թե անձնական շահագրգռվածություններով, այլ հանրային գերակայության գիտակցմամբ, ասում է Գյումրիի քաղաքապետի թեկնածու Մարտուն Գրիգորյանը եւ հավելում, որ ամեն ինչ պետք է անել Գյումրի քաղաքը վերակառուցելու եւ զարգացման տեմպերը արագացնելու համար: Իսկ թե ինչպես է տեսնում այս եւ այլ հարցերի լուծումները, քաղաքապետի թեկնածու Մ. Գրիգորյանը, ապա նրա կարծիքով. «Ամեն տեսակի պրոբլեմ կարելի է հաղթահարել, եթե նպատակային եւ մտածված գործես»:

- Պրն Գրիգորյան, նախ, ինչու մեկուկես տարի օրենսդրական գործունեություն ծավալելուց հետո որոշեցիք առաջադրել Ձեր թեկնածությունը նոյեմբերի 26-ին կայանալիք ՏԻՄ ընտրություններում:

- Անկեղծ ասած, ես որեւէ այլ խնդիր չունեմ, բացի Գյումրի քաղաքում առկա հիմնախնդիրները լուծելը եւ գյումրեցիների հոգսն ու ցավը հնարավորինս թեթեւացնելը: Ինձ այսօր անհանգստացնում են քաղաքում ստեղծված թե՛ բարոյահոգեբանական մթնոլորտը, թե՛ տարիներ շարունակ տնակներում ապրող մարդկանց հուզող խնդիրները, նաեւ այն մարդկանց հոգսը, որ չեն կարողանում իրենց հանապազօրյա հացը վաստակել ու հանգիստ խղճով ապրել: Ահա այս եւ այլ հարցերի պատճառով որոշեցի առաջադրել իմ թեկնածությունը:

- Իսկ Ձեր ընտրվելու պարագայում ի՞նչ ծրագրեր ունեք իրականացնելու:

- Նախ գործնական քայլեր է պետք իրականացնել համաշիրությունների կայացման ուղղությամբ:

Կառավարության համապատասխան ստորաբաժանումների եւ հանրապետական ենթակայության՝ քաղաքում գործող կոմունալ սպասարկման կառույցների հետ սերտ համագործակցությամբ կանխել ազգաբնակչության մեծ չափերի հասնող կոմունալ պարտքերի կուտակումները, որոնց պատճառով ծագում են հարուստ գանձումների դեպքեր: Հնարավորինս կարճ ժամանակահատվածում պետք է իրականացնել երկրորդային փողոցների բարեկարգումը, ինչպես նաեւ շարունակել ասֆալտապատումը կենտրոնական փողոցներում՝ ապահովելով համապատասխան վերահսկողություն:

- Բնակչությանը հատկապես շատ է հետաքրքրում, թե ո՞ւր են գնում իրենց համայնքի գումարները: Ընտրվելու դեպքում ինչպե՞ս եք տանելու բյուջետային քաղաքականությունը:

- Նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է կատարել եկամուտների իրական կանխատեսումներ, բարձրացնելով հարկային եկամուտների հավաքման մակարդակը: Ապահովել հարկաբյուջետային քաղաքականության թափանցիկությունը եւ թույլ չտալ սոցիալական ծախսերի գծով պարտքերի կուտակում:

Ներգրավել ազգաբնակչությանը բյուջետային գործընթացում, ինչպես նաեւ քաղաքացիների կազմից ձեւավորել նախաձեռնող խումբ, որը կմասնակցի բյուջեի մշակման աշխատանքներին: Այդ խմբին մասնակից դարձնել բյուջետային ծախսերի առաջնահերթությունների սահմանմանը՝ կազմակերպելով համայնքային բյուջեի նախագծի հրապարակային քննարկումներ:

- Բյուջեից անցնենք նոյեմբերի 26: Ձեր կարծիքով ի՞նչ ընտրապայքար է սպասվում Գյումրիում:

- Ես միանշանակ կողմ եմ, որ մեր քաղաքում կայանան քաղաքակիրթ ընտրություններ, եւ մենք մեր հերթին ամեն ինչ անելու ենք, որպեսզի հասնի մաքսիմալի: Կարծում եմ, որ որեւէ անհանգստության եւ մտավախության կարիք չկա, ինչ է եղել, ընտրություն է, մարդիկ թող իրենք որոշեն, թե ում կուզենային տեսնել առաջագա տարիներին իրենց քաղաքի ղեկավար:

- Պրն Գրիգորյան, իսկ ովքե՞ր են Ձեզ սպասարում առհասարակ:

- Ես սպասարելու խնդիր չունեմ եւ չեմ կարծում, որ քո գործը մեկ ուրիշը պետք է գա անի, ամենամեծ հովանավորը քո ժողովուրդն է, իսկ ես վստահ եմ, որ իմ թիկունքին ժողովուրդ կա կանգնած: Եվ ես համոզված եմ, որ իմ շատ սիրելի գյումրեցիները ի վիճակի են ճիշտ եւ առողջ ընտրություն կատարելու:

ԱՆՆԱ ԿՈՍՏԱՅԱՆ

Վարչապետը՝ ամերիկյան ...

1-ին էջից

Երրորդ գործոնը կապիտալիզացիայի մակարդակն է: Այսինքն, երբ ֆինանսական ինստիտուտների ակտիվների որակը լավը չի լինում, դրանց սեփականատերերը չեն կարողանում ծածկել ծախսերը:

Հայաստանի հետ այս գործոններով համեմատություններ անցկացնելով, վարչապետը կարեւորեց նախ ԶԼՄ-ներով կեղծ տեղեկությունների տարածումը կանխելը, քանի որ դրանք կարող են ամբոխաժային իրավիճակներ եւ անվստահություն ստեղծել շուկայում: Այնուհետեւ նա հայտնեց, որ հայկական բանկերը ոչ միայն ունեն բավարար լիկվիդայնություն, այլեւ լիկվիդայնության ավելցուկ, որը դեպոզիտների տեսքով պահվում է Կենտրոնական բանկում: Կապիտալիզացիայի մակարդակը նույնպես անհանգստանալու տեղիք չի տալիս: Աճում են ինչպես բանկերի տրամադրած վարկերը, այնպես էլ ներգրաված միջոցները: Միաժամանակ, կառավարությունը այս տարվա բյուջեի համար 13 մլրդ դրամով ավելացրել է հարկային մուտքերը եւ նվազեցրել որոշակի ծախսեր, ինչը հնարավորություն կտա բարելավելու մակրոտնտեսական վիճակը: Եվ վերջապես, Տիգրան Սարգսյանը նշեց, կան նաեւ այլ գործիքներ, որոնք կարող են օգտագործվել օպերատիվ կերպով նույնիսկ ամենավատագույն սցենարների դեպքում:

Ինչ է սպասվում 2009-ին Հայաստանի համար: Բացասական սպասումները, ըստ վարչապետի, կարող են լինել ֆինանսական հոսքերի եւ Ռուսաստանից եկող մասնավոր փոխանցումների նվազման հետ կապված: Սակայն Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ Ռուսաստանը ավելի մեծ հնարավորություններ ունի հաղթահարելու ֆինանսական ճգնաժամը, քանի որ նրա ռեսուրսներն ավելի մեծ են, իսկ ֆինանսական հատվածը՝ փոքր: Այդուհանդերձ, ֆինանսական հոսքերի ու մասնավոր փոխանցումների հետ կապված իրավիճակի դեպքում կառավարությունը կտրուկ կարող է բարձրացնել փոքր եւ միջին բիզնեսի վարկավորումը: Այդ նպատակով միջոցներ ձեռք բերելու պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ԱՄՆ-ում ունեցած հանդիպումների ժամանակ:

«Ազգի» հարցին, թե ֆինանսական ճգնաժամից չեն տուժե՞լ այն կազմակերպությունները, որոնք կառավարում են Հայաստանի պետական պահուստները, Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց, որ Կենտրոնական բանկը իր պահուստները վերոհիշյալ կազմակերպություններին կառավարման հանձնելիս, որպես պայման դնում է դրանց հուսալիության եւ եկամտաբերության ցուցանիշները: Իսկ ամենահուսալին այդ գումարը պետական պարտատոմսերի մեջ ներդնելն է, որտեղ եւ ներդրվել են մեր պետական պահուստային գումարները եւ որոնք չեն տուժել ճգնաժամից:

Մեր մյուս հարցն առնչվում է տոնավաճառներում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների (ՀԴՄ) ներդրմանը: Իր ելույթում վարչապետն այդ գործընթացի վերջնաժամկետ էր նշել նոյեմբերի 1-ը, մինչդեռ շատ տոնավաճառներում դրանք դեռեւս տեղադրված չեն: Մյուս հարցն այն էր, թե ո՞րն է ՀԴՄ-ների տեղադրման նշանակությունը մինչեւ 7 քմ տարածքում առեւտուր իրականացնողների համար, եթե նրանք շարունակելու են վճարել հաստատագրված վճար:

Տիգրան Սարգսյանը փաստեց, որ ՀԴՄ-ների ներդրման գլխավոր նպատակը փաստաթղթաշրջանառությունը բացահայտելն է, եւ վճռականություն հայտնեց դրանց տեղադրման գործընթացն ավարտին հասցնելու հարցում: Ըստ նրա, մոտ 6 հազար ՀԴՄ-ի պատվեր է ներկայացված, իսկ տոնավաճառների մի մասում դրանք չեն ներդրվել, քանի որ դեռ չի ապահովվել ՀԴՄ-ների տվյալների միասնական ցանցի ստեղծումը: Վարչապետը ՀԴՄ-ների ներդրման իրատեսական վերջնական ժամկետ համարեց տարեվերջը:

Ինչ վերաբերում է հաստատագրված հարկ վճարողներին, ապա նրանց տրամադրած ՀԴՄ-ի կտրոնը կարեւոր է ոչ միայն քաղաքացիների, այլեւ այն կազմակերպությունների համար, որոնք այդ կտրոնը օգտագործում են որպես փաստաթուղթ՝ հարկային նվազում կատարելու համար:

Այսօր

- 09.00-«Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում տեղի կունենա Գիտության եւ տեխնոլոգիաների ձեռներեցության ծրագրի Վենչուրային կոնֆերանս, որի ընթացքում կներկայացվեն 13 ներդրումային ծրագրեր:
- 09.30-Գյումրու «Արաքս» հյուրանոցում տեղի կունենա «Զբոսաշրջության զարգացում Արփի լիճ ազգային պարկում՝ միասին դեպի ընդհանուր տեսլական ու գործողության ծրագիր» խորագրով երկօրյա սեմինար:
- 11.00-Կաղատրի պետական կոմիտեում տեղի կունենա Մանուկ Վարդանյանի մամուլի ասուլիսը:
- 11.00-Կառավարության ընդունելությունների տանը տեղի կունենա Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանի մամուլի ասուլիսը:
- 11.00-Տեղի կունենա Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի հերթական նիստ:
- 11.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է կրթության եւ գիտության փոխնախարար Բագրատ Եսայանը: Թեման՝ «Ավագ դպրոցների բարեփոխումների ծրագիրը»:
- 11.30-«Կոնգրես» հյուրանոցի մեծ սրահում կներկայացվի Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության կարիքների գնահատման զեկույցը:
- 12.00-ՀԺՄՄ գրասենյակում տեղի կունենա մամուլի ասուլիս «Խորհրդարանի լուծարումը բխում է հենց Սերժ Սարգսյանի շահերից» թեմայով:
- 12.00-Ազգային գրադարանում տեղի կունենա ամերիկահայ գրող Գրիգոր Փիտեջյանի 3 գրքերի շնորհանդեսը:
- 12.00-«Տեսակետ» ակումբի հյուրն է Հայկ Բաբուխանյանը: Թեման՝ միջկուսակցական խորհրդակցությունների 100 օրը:
- 12.30-Նախագահի մասնակցությամբ տեղի կունենա Սիրահարների այգու (Պուշկինի այգի) բացման արարողությունը:
- 13.00-«Տեսակետ» ակումբի հյուրն է Ամերիկայի հայկական համագումարի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Արփի Վարդանյանը:
- 13.00-«Արցախ» մամուլի ակումբում (Մաշտոցի 1) տեղի կունենա «Գոյամարտ» կուսակցության նախագահ Սերյոժա Ղազարյանի ասուլիսը՝ մարտի 1-ի իրադարձությունների վերաբերյալ:
- 13.30-ԱԺ 330 սենյակում Պաշտպանության, ազգային անվտանգության եւ ներքին գործերի մշտական հանձնաժողովը եւ ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը ստորագրելու են փոխըմբռնման հուշագիր:
- 14.30-Պետեկամուտների կոմիտեում տեղի կունենա Արմեն Ալավերդյանի ճեպազրույցը՝ ՀԴՄ-ների ներդրման գործընթացի վերաբերյալ:
- 17.00-«Գոլդեն Թուլիփ» հյուրանոցում տեղի կունենա «Հայաստանի արտահանողների միություն» իրավաբանական անձանց միության պաշտոնական շնորհանդեսը:
- 17.00-Հայաստանի նկարիչների միությունում տեղի կունենա Ռուսաստանի հայերի միության եւ Հայաստանի նկարիչների միության համատեղ «Հայաստանը եւ հայերը նկարչի աչքերով» մրցույթի հաղթողների պարգեւատրման արարողությունը:
- 18.00-Մատենադարանին հարող տարածքում տեղի կունենա Հայ ազգային կոնգրեսի հանրահավաքը:
- 18.20- «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցի «Աշոտ Երկաթ» սրահում կկայանա ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Դենիել Ֆրիդի մամլո ասուլիսը:

Ո՞վ եւ օտարերկրյա ո՞ր բուհերում ուսանելու աջակցություն կստանա կառավարությունից

Բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա բուհերում սովորող հայ ուսանողներին օժանդակելու նախաձեռնության սկիզբ կարելի է համարել 2007-ի սեպտեմբերի 5-ը, երբ ձեւակերպվեց մի ամփոփ նամակի ձեւով ու հաջորդ մեկ ամսվա ընթացքում քննարկվեց հանրապետության առաջատար բուհերի մի շարք ֆակուլտետների ղեկավարների, պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի հայտնի դեմքերի, ԳԱԱ ակադեմիկոսների, ԳԱԱ տարբեր գիտահետազոտական ինստիտուտների տնօրենների եւ գիտաշխատողների, քաղաքական գործիչների, լրատվամիջոցների ղեկավարների, հայաստանյան ու արտասահմանյան տարբեր բուհերի հայ ուսանողների եւ այլ շահագրգիռ անձանց ու կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ: Ապա հոկտեմբերի 5-ին նամակը հղվեց ՀՀ նախագահին, վարչապետին, Ազգային ժողովի նախագահին, ԿԳ նախարարին: Զանազան քննարկումներից հետո նախագիծը դիտարկեց վարչապետ Սերժ Սարգսյանը, ում մոտ էլ դեկտեմբերի 24-ին հրավիրվեց խորհրդակցություն ոլորտի պատասխանատուների, գիտնականների մասնակցությամբ: Ապրիլին հանրապետության նախագահի եւ վարչապետի հովանու ներքո ստեղծվեց «Լույս» հիմնադրամը, որը կոչված է իրականացնելու այս ծրագիրը: Հունիսի վերջին վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի մոտ տեղի ունեցավ խորհրդակցություն, որտեղ ամրագրվեցին ծրագրի իրականացման հիմնական սկզբունքները: Ներկայումս հայեցակարգն անցել է բոլոր գերատեսչությունների փորձաքննությունը, մշակված-ներկայացված է վարչապետ Տ. Սարգսյանին՝ հաստատման:

Զրուցեցինք նախագծի հեղինակ, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, ԳԱԱ թղթակից անդամ, ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի լաբորատորիայի վարիչ, ԵՊՀ դասախոս ***Արթուր Իշխանյանի*** *հետ:*

- Պարոն Իշխանյան, հայեցակարգի հաստատումն ի՞նչ փուլում է:

- Ավարտական: Շուտով կհայտարարվի ծրագրի մեկնարկը: Որոշակի ձգձգման պատճառն այս պահին տեխնիկական է:

- Զուտ տեխնիկակա՞ն: Այլ կարգի ոչի՞նչ:

- Վստահ եմ, որ այո: Վստահությանս պատճառն այն է, որ խնդրին ընդունված է ինքնին կարեւորվում մեր հանրությունը: Պետք է ընդգծել նաեւ, որ այս ծրագրի մշակմանն ու առաջխաղացմանը գործուն աջակցություն են ցուցաբերել հանրապետության նախագահն ու վարչապետը: Իհարկե, ինչպես եւ ամենուր, հայեցակարգի մշակման բոլոր փուլերում եղել են խոչընդոտելու փորձեր վարչական ապարատի կողմից: Դե, իսկ հանրությունն անհրաժեշտ չափով իրազեկված չէ եւ հիմա ինչ-որ տեղ պայքար է ընթանում հանրային կարծիքի համար: Դե, ուղղակի նախագահի ու վարչապետի աջակցությունը պարագայում հանրային կարծիքի ձեւավորումն վերջին ապավենն է հակազդեցության համար: Ներկա էական խնդիրը հասարակության լայն իրազեկումն է ծրագրի նպատակների եւ առանձին դրույթների մտածվածության աստիճանին:

- Նախագիծն անցել է բազում քննարկումներ, այդ թվում եւ հասարակական, արձագանքներն ինչպիսի՞ն են:

- Արձագանքները հանրության լայն շերտերի կողմից ընդհանուր ընդգրկմամբ անվերապահորեն դրական են: Հարցի կարեւորությունը հրաշալի գիտակցված է եւ ակադեմիական շրջաններում, եւ ուսանողության, եւ որոշիչ պետական մարմինների, եւ մեր սփյուռքահայ համայնքների կողմից: Սկզբունքորեն, ակնհայտ է, որ ծրագիրն ուղղված է մեր մտավոր ներուժի զարգացմանը եւ վերջինիս արդյունավետ ծառայեցմանը մեր հիմնախնդիրների լուծմանը: Իսկ սրա կարեւորությունն անվիճելիորեն գիտակցված է: Իհարկե, երբեմն առնչվել ենք նաեւ թյուր մեկնաբանությունների: Եղել է դիմադրություն, եղել են տարաբնույթ հակազդեցություններ: Եղել են նախագիծն այլափոխելու, նենգափոխելու, այս կամ այն կետը ձեւափոխելու փորձեր՝ հաճախ այն կերակրատաշտի վերածելու ակնհայտ միտումով: Դրանց անդրադառնալը ես առանձնապես օգտակար չեմ համարում: Այս ամենը հաղթահարված պետք է համարել (գոնե՝ առժամանակ, ներկա փուլում):

- Այդ դեպքում որո՞նք են, ըստ ձեզ, դիմադրության պատճառները:

- Խնդիրն այն է, որ այս նախագիծն իր էությամբ պարզունակ չէ եւ, իրոք, ունի բարդ կառուցվածք, ներառում է ոչ տրիվիալ մասնագիտական մոտեցումներ, նորարարական սկզբունքներ եւ ոչ պրոֆեսիոնալ մոտեցման դեպքում կարող է ընկալելի չլինել:

- Դժվար ընկալելի մի քանի կետեր, խնդրեմ, ներկայացրեք:

- Այդպիսի կետերը բազմաթիվ են: Օրինակ՝ փաստաթղթում հստակ ամրագրված է, որ օժանդակությունը տրվելու է ինչպես ՀՀ քաղաքացիներին, այնպես էլ սփյուռքահայերին: Սա սկզբնապես ուժեղ դիմադրություն է առաջացնում՝ ինչպե՞ս թե, մենք երկրի բյուջեից օգնենք սփյուռքահայերին, երբ նրանք պրոբլեմ չունեն՝ ի տարբերություն մեզ: Իհարկե, սա պարզունակ մոտեցում է, որը, սակայն, ինչ-որ հիմքեր ու տրամաբանություն ունի, եթե նկատի ունենանք մտածողության իներցիան: Միաժամանակ, նախագծում սփյուռքի ներգրավման բացառիկ դրական ազդեցությունն ապացուցող փաստարկները պատկառելի թիվ են կազմում: Նախ անհրաժեշտ է գիտակցել, որ եթե կամենում ենք այս տարածաշրջանում դիմանալ դաժան մրցակցությանը, ապա հարկավոր է լարել ու միավորել մեր բոլոր ուժերը եւ նկատի առնել, որ դրանց նշանակալի մասը սփյուռք է կոչվում: Նաեւ, եթե չհասկանանք, որ Հայաստանի Հանրապետությունն է հայության կենտրոնը, չենք կարող հավակնել լուրջ առաջխաղացման: Այս նախագծով Հայաստանն է նաեւ ինչ-որ առումով աջակցում սփյուռքին: Բարոյահոգեբանական տեսակետից սա ունի արմատական՝ սփյուռքը մոբիլիզացնող նշանակություն:

Ապա՝ ծրագրի իրականացման բոլոր օղակներում սփյուռքի ներգրավմամբ նկատելիորեն նվազեցնում ենք կոռուպցիոն ռիսկերը, եւ փոխարենը՝ ակնհայտորեն մեծացնում հուսալիության աստիճանը: Ահա եւս մի պարզ, պրակտիկ «օգուտ»:

Մի խոսքով, սփյուռքի ներգրավումը տարբեր տեսանկյուններից որակական այլ մակարդակ է հաղորդում ծրագրին: Սակայն եթե այցելեք խնդիրը քննարկող բազմաթիվ ինտերնետային կայքերն ու ֆորումները, կտեսնեք, թե ինչպիսի լարված պայքար էր ընթանում նշված կետի առաջադրման համար: Քննարկման մասնակիցների 40-50 տոկոսը երկար ժամանակ ամենալուրջ կերպով պայքար էր մղում այս կետի դեմ՝ չընկալելով դրա խորությունը:

- Նմանատի՞պ են սկզբնապես դժգոհություն հարուցած մյուս կետերը:

- Կա դրանց ընկալման մակերեսային մոտեցմամբ գնահատելու, ենթադրություն: Օտարերկրյա հեղինակավոր բուհերում ուսանողների օժանդակությունը տրամադրելիս մասնագիտությունների սահմանափակում չնշելու կետն, օրինակ, համար դիմադրությունը հանդիպեց մի հանի խոր արմատավորված կարծրատիպերի պատճառով: Առաջին, անմիջական դատողությունն այն էր, որ անհրաժեշտ է մասնագիտությունների հիերարխիա սահմանել ելնելով երկրի կարիքներից: Սկզբունքորեն սա չի կարող տրամաբանված չհամարվել: Այնուհանդերձ, հարց ամեն հնարներ մեզ՝ ո՞վ է այն մայրամասնոտը, ով կարող է ասել ինչը կարեւոր կհամարվի 5 տարի անց: Կամ՝ որտե՞ղ են այն երաշխիքները, որ հանկարծ ինչ-որ մի 10-երորդական համալսարանի ինչ-որ մի ֆակուլտետ չի հայտարարվի մեր երկրի համար անհրաժեշտներերը միայն այն պատճառով, որ համալսարանում գտնվում են ուսել կամ ինչ-որ մեկի բարեկամն է այդտեղ սովորում: Մեր նպատակն է եղել իջեցնել կոռուպցիոն ռիսկերը եւ թույլ չտալ, որ պաշտոնյան կարողանա կամայականություն դրսեւորել: Ահա թե ինչու մեջվեց մասնագիտությունների սահմանափակում չդնելու սկզբունքը:

- Որո՞նք են ծրագիրն առաջ քաշելու մեկնարկային հիմնադրույթներն ու դիտարկումները:

- Միայն մեկ եւ այն էլ ակնհայտ հիմնադրույթ՝ ամեն պատեհ ու անպատեհ առիթով բարձրաձայնվող հիմնադրույթ առ այն, որ մեր մտավոր ներուժն է մեր հիմնական ռեսուրսներից մեկը: Ապա հիմնադրույթից անմիջապես բխող այն դիտարկումը, որ բացի մեր կրթական համակարգի մակարդակի բարձրացումը մինչեւ միջին եվրոպականի հասցնելուց, կա էլի մեկ ոչ պակաս կարեւոր խնդիր: Այն է՝ գիտության, ինչպես նաեւ հանրության ու տեսության գործունեության տարբեր ոլորտների առաջնորդների պլանավորված, համակարգված ձեւավորման խնդիրը, որն առ այսօր, կարելի է ասել, անտեսված է եղել: Այսպիսով, այս ծրագրի գերագույն խնդիրն է ձեւավորել բարձրագույն որակավորման, առաջադեմ մասնագետների ու երիտասարդ առաջնորդների նոր սերունդ, որը հանդես կգա որպես հանրապետության գիտության ու տնտեսության հեսագա զարգացման շարժիչ ուժ:

Իսկ երբ այսպիսի խնդիր ենք դնում, ապա անմիջապես տեսնում ենք, որ շատ ու շատ ոլորտներում օբյեկտիվ պատճառներով ի վիճակի չենք ապահովելու իրապես բարձրակարգ կրթություն: Պատճառների թվում կարելի է նշել նախ այն, որ, օրինակ, փորձարարական ոլորտում այդպիսի կադրեր պատրաստել հնարավոր չէ չափազանց թանկարժեք նյութատեխնիկական բազայի բացակայության պատճառով: Մեր լաբորատորիաների սարքավորումները հիմնականում անհուսորեն հնացած են, եւ այդ լաբորատորիաների վերազինումը կպահանջի հարյուրավոր միլիոն դոլարների ներդրումներ: Բացի վերազինումից պահանջվում է նաեւ ունենալ համապատասխան գիտակրթական դպրոցներ՝ իրենց տասնամյակների ավանդույթներով ու տասնամյակների կուտակված փորձով: Սակայն դրանից հետո էլ պահանջվում է ունենալ միջազգային խիստ խրախուսիչ մրցակցային դաշտ: Եվ նույնիսկ սա դեռ վերջը չէ: Եթե անգամ ապահովենք համապատասխան նյութատեխնիկական ու գիտակրթական հիմք, հարկավոր է ունենալ նաեւ տնտեսությունից եկող պատվիրատու՝ ասենք, «Տոյոտա» եւ «Ջեներալ մոթորս» է հարկավոր ունենալ, որոնք գիտահետազոտական ինստիտուտին ու բարձրագույն ուսումնական հաստատությանը պատվերներ կձեւավորեն եւ կֆինանսավորեն: Պատվերներ, որոնց կատարումը կարող է արժանանալ Նոբելյան մրցանակի (վերջինն, իհարկե, պարտադրական չէ, բայց չէ՞ որ ցանկալի է): Սակայն ամենքին համար պարզ է, որ վերջին սցենարը առաջիկա տարիներին իրատեսական չէ:

Այնուհանդերձ, մենք մեծ է ամեն վայրկյան փոփոխվող հնդկացիների ալիքի ընդեր զգամն ամենքաչեսու, իսկ դրա համար բոլոր առաջատար լաբորատորիաներում պետք է ունենանք ուսանողներ, որոնք կլինեն նոր հետազոտությունների ակունքում, կլինեն եւ երկիր բերելու վերջին մասնավոր խնդրի լուծմանն էլ ուղղված է այս ծրագիրը:

- Այնուամենայնիվ, հայեցակարգն ինչպե՞ս է կարգավորելու բարձր վարկանիշ ունեցող բուհերը սահմանելու հարցը:

- Ուսանողական առաջատար բուհերի ցանկը, որոնցում սովորող ՀՀ քաղաքացի եւ սփյուռքահայ ուսանողներին ցուցաբերվելու է օժանդակություն, սահմանվում է ըստ աշխարհում հայտնի հեղինակավոր կազմակերպությունների կողմից հրապարակվող տարեկան շարժական վարկանիշային ցանկերի, հաշվի առնելով բուհի կամ կենտրոնի մասնագիտական վարկանիշը: Այստեղ էական է այն հանգամանքը, որ ըստ ողեգրված սկզբունքի, ցանկեր կազմելու հարցում մեր հայրենական պաշտոնյաները պարզապես գործ չունեն: Ցանկերն ամեն տարի հրապարակվում են նշված կազմակերպությունների պաշտոնական ինտերնետային կայքերում ու հասանելի են յուրաքանչյուրին, եւ կամայական մեկնաբանությունների տեղիք տալ չեն կարող: Ինչ վերաբերում է, թե յուրաքանչյուր առանձին մասնագիտական ցանկի առաջին քանի համալսարաններն են ընդգրկվում ծրագրում, սա ծրագիրը ֆինանսավորող «Լույս» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի որոշելիք հարցն է՝ ելնելով տվյալ ուսումնական տարվա համար ֆինանսական հնարավորություններից (հնարավոր է նաեւ՝ ելնելով որոշակի գերակայություններից): Ամեն դեպքում, յուրաքանչյուր տարի բուհերի սահմանված ցանկը կհրապարակվի մամուլում եւ կտեղադրվի ազատ հասանելի ինտերնետային կայքերում:

- Մտավախություն չկա՞, որ համաշխարհային աշխատանքային շուկայում մրցունակ կադրեր պատրաստելով ուղղակի կնպաստենք նրանց արտահոսքին: Ինչո՞վ է երաշխավորվելու նրանց վերադարձը Հայաստան:

- Հայաստան վերադարձի ապահովմանն են ուղղված հայեցակարգում ամրագրված բազմաթիվ կետեր: Վերադարձն ապահովելու համար անհրաժեշտ ենք համարում միջազգային աշխատանքային շուկայի ստանդարտներով մրցունակ աշխատանքային պայմաններ ստեղծելը: Սա է իրատեսականը եւ ամրագրված է հայեցակարգում: Իրականացվելու է երկու մրցույթ՝ աշխատատեղերի եւ շրջանավարտների: Լիազոր հիմնադրամը դիմում է երկրում գործող բոլոր հիմնարկ-ձեռնարկություններին, կազմակերպություններին՝ ներկայացնելու թափուր աշխատատեղերի մասին հայտ՝ աշխատանքային պահանջների ու պայմանների նկարագրությամբ: Այնուհետեւ այդ աշխատատեղերի հրացման համար հայտարարվում է մրցույթ՝ պարտավորվելով լրավճար նշանակել հիմնարկի առաջարկած աշխատավարձին, այն ամսական կտրվածքով հասցնելով, ասենք, 2-3 հազար դոլարի: Ծրագրի այս բաղադրիչի տեսակետից այսօր խնդիրը հիմնականում ֆինանսական է, բայց հանրապետության առաջին դեմքերը հեշտորեն կարող են ստանալ այս ենթածրագիրը ֆինանսավորելու համաձայնություն սփյուռքահայ բարերարներից:

Աշխատատեղային այս մրցույթներին հավասար հիմունքներով կարող են մասնակցել նաեւ մեր՝ հայրենական բուհերի շրջանավարտները:

- Այնուհանդերձ, արդյոք սա այս աշխատատեղային մրցույթների շահառուների եւ բուհերի մյուս շրջանավարտների միջեւ խտրականության մտցնող, անհավասար մոտեցում չէ՞:

- Բուհերի շրջանավարտներն ընդհանրապես, բոլոր երկրներում ու հասարակարգերում, ի վերջո վճարում տարբեր մակարդակներում են հայտնվում: Այստեղ անհրաժեշտ է կողմնորոշվել շահեկանությունը: Ձեռնտո՞ւ է, արդյոք, արհեստական հավասարություն մտցնել, հրաժարվել խրախուսական մեխանիզմների կիրառումից ու սույնով բարձրակարգ կադրերի արտահոսքի պահպանել (ասել է թե՝ նպաստել դրան), թե՞ ներկայումս փաստացի դիտվող արտահոսքի մի մասը կանխել, երկիր բերել, իսկ մյուս մասը դարձնել Հայաստանին ջատագով ներուժ: Ի վերջո, ծրագիրը հո ինքնանպատակ չէ՞: Մշակված հայեցակարգի տեսլականի անքակտելի բաղադրիչը այդ կադրերի ներուժը մեր երկրի ու ազգի խնդիրների լուծմանը ծառայեցնելն է: Ուստի, արհեստական հավասարությունը որեւէ կերպ արդարացված չէ: Մինչ էլ առավել արհեստավարժ կադրերը պետք է ավելի շատ գնահատվեն:

Մեր խնդիրների լուծմանը կարելի է աջակցել նաեւ ապրելով եւ գործելով արտասահմանում: Սա հիմնականում վերաբերում է ծրագրում ընդգրկված սփյուռքահայերին, սակայն նաեւ՝ ՀՀ այն քաղաքացիներին, ովքեր չեն վերադառնա օբյեկտիվ պատճառներով: Այս երկու կատեգորիաների ներկայացուցիչների ներուժը եւս օգտագործվելու է: Այստեղ եւս գործուն մեխանիզմներ են առաջարկված:

- Կրթական համակարգի ո՞ր մակարդակներն է ներառում ծրագիրը, եւ էլ ինչ արժանահիշատակ մանրամասներ ունի հայեցակարգը:

- Ծրագիրը ներառում է բարձրագույն կրթության եռաստիճան համակարգի բոլոր երեք մակարդակները՝ բակալավրիատ, մագիստրատուրա, ասպիրանտուրա-դոկտորանտուրա, նաեւ՝ հետկրթական գործունեությունը (մասնագիտական եւ հետդոկտորական-գիտական առաջխաղացում): Բացի այդ, ենթադրվում է մի առանձին նպատակային ենթածրագիր ձեռնարկել՝ ուղղված հանրապետության եւ սփյուռքի առավել օժտված պատանիների եւ երիտասարդների հայտնաբերման-հավաքագրմանն ու աշխարհի առաջատար բուհեր նրանց ընդունվելուն:

Հայեցակարգն ունի բազմաթիվ այլ կարեւոր բաղադրիչներ եւ առանձնահատկություններ: Սահմանափակեմ տարաբնույթ օրինակներից միայն մեկը բերելով: Կարեւորելով հանրապետության մարզերի ու շրջանների համաչափ զարգացման անհրաժեշտությունը, առավել օժտված պատանիների հետ տարվող աշխատանքներում առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվելու մարզերին, հատուկ ուշադրություն է դարձվելու նաեւ՝ ԼՂՀ-ին ու Ջավախքին: Հավաստիացնում եմ ձեզ, որպես մարդ, որը դասավանդում է ԵՊՀ-ում, մեր ուսանողների զգալի մասը, ցավոք, այսօր մտածում է՝ ինչպես փախչել երկրից: Սա փաստ է եւ կրկին իրականության աչքերին պետք է սթափ նայել: Ցավոք, փախչում են հիմնականում «ասֆալտ փռողի» կարգավիճակով, հեռանում են մասնագիտությունից, հայրենիքից, երկրից ... իրենք իրենցից: Այս ծրագիրն իր ամբողջ էությամբ ուղղված է արտահոսքի հնարավորինս նվազեցմանն ու այդ արտահոսքի մի նշանակալի զանգվածը որակյալ արտահանման վերափոխելուն:

Ի վերջո վաղուց ժամանակն է հստակ գիտակցելու, որ այսօր ազգերի մրցակցությունը տեղափոխվել է այլ ոլորտներ: Մի պարզ օրինակ բերեմ՝ ադրբեջանցի երեք երիտասարդ ընդունվեցին Քեմբրիջի համալսարան եւ երկրի նախագահի աջակցությունն ստացան ինֆորմացիոն պատերազմի մասնագետ դառնալու պայմանով: Այնտեղ էլ խնդիրները համանման էին՝ զինվորական ծառայությունից տարկետում եւ այլն: Վերադարձան եւ այսօր առանց մասնանշելու էլ ակնհայտ է «Դեյլզի» ինֆորմացիոն դաշտում վարած քաղաքականության արդյունավետությունը: Սա՝ իմիջիայլոց:

Էականն այն է, որ մեր հանրությունն այսօր իրոք լիովին գիտակցել է խնդրի կարեւորությունն ու ռազմավարական նշանակությունը: Նաեւ՝ խորապես գիտակցված է ծրագրի իրագործման մաքրության կարեւորությունը: Ուստի մենք ունենք բոլոր հիմքերը հաստատապես ասելու, որ ծրագիրը հաջողելու է:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Թուրքական մամուլը հավասարակշռությունից հանել է գլխավոր շտաբի պետին

Նա փոխանակ հարցերին պատասխանելու, նախընտրում է սաստել

Հոկտեմբերի սկզբին սահմանամերձ Հաքքյարի նահանգի Աքթութուն գյուղի մոտակայքում տեղակայված Աթաթուրքի անվան զորամասի վրա PKK-ի կատարած հարձակման հետեւանքով, ըստ պաշտոնական տվյալների, սպանվել էր 17 թուրք զինծառայող: Հարձակումից հետո պարզվել է, որ Ազգային հետախուզական կազմակերպությունը (MIT) եւ Անվտանգության գլխավոր վարչությունը, նախապես զգուշացրել են թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբին՝ նախապատրաստվող հարձակման մասին: Հետախուզական տվյալներով հիմնավորված այս նախազգուշացումներն անտեսվել են, ոչ միայն հարձակումը կանխելու միջոցներ չեն ձեռնարկվել, այլեւ զորամասը բախտի քմահաճույքին են թողել նաեւ հարձակման պահին, պաշտպանվողներին որպես օգնություն ռազմական ինքնաթիռների փոխարեն ընդամենը մեկ-երկու ինքնաթիռ են ուղարկել, այն էլ ժամեր տեւած կռիվներից հետո միայն, երբ սկսել են նահանջել PKK-ականները:

Ավելին, թուրքական մամուլը մեղադրել էր գլխավոր շտաբին Աքթութունի զորամասում զոհվածների իրական թիվը քողարկելու համար, կասկածի տակ էր դրել կռիվներում 23 PKK-ականների սպանության մասին տվյալները, թե սպանվել է 5 PKK-ական միայն: Այս ամենին հետեւել էին «Թարաֆ» թերթի բացահայտումները, ըստ որոնց՝ զինվորական, հետախուզական ծառայությունները րոպե առ րոպե հետեւել են PKK-ականների տեղաշարժերին, թե ինչպե՞ս, ի՞նչ միջոցներով եւ ե՞րբ են անցել Իրաքի սահմանը, ո՞ր զինատեսակներով են զինված եղել եւ ինչպե՞ս են պատրաստվել զորամասի վրա նախատեսվող հարձակմանը, ի վերջո, ինչո՞ւ PKK-ականների տեղաշարժերն ու պատրաստությունը գիշեր-ցերեկ տեսագրվել են անօդաչու ինքնաթիռների միջոցով, իսկ զինված ուժերը հարձակումը կանխելու կամ զորամասին օգնության հասնելու որեւէ միջոցառում չեն իրականացրել:

Ի դեպ, «Թարաֆը» հրապարակել էր նաեւ գրածները հաստատող լուսանկարներ այդ տեսաժապավենից: Դա հավասարակշռությունից հանել է թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Իլքեր Բաշբուղին, եւ նա փոխանակ պատասխանելու «Թարաֆի» մեղադրանքներին, լրագրողների առջեւ մամուլին է սաստել: Երեկ նա զորահրամանատարների ներկայությամբ ելույթ է ունեցել Բալըքեսիրի ենթասպաների ուսումնարանում, մասնավորապես ասելով. «Թող բոլորը լավ հասկանան, որ Աքթութունի զորամասի վրա կատարված հարձակումը ինքնասպանություն էր ահաբեկչական կազմակերպության տեսանկյունից: Բացեք, կարդացեք եւ իմացեք: Ինչ վերաբերում է կռվի բռնված մեր զինվորներին, ապա նույն հարձակումը նրանց տեսանկյունից հերոսական վիպասք է: Հարձակումից անմիջապես հետո երկրորդ բանակի հրամանատարին է հանձնարարվել գործի հետաքննությունը: Հիմա ուզում եմ ձեր ուշադրությունը հրավիրել մի հանգամանքի վրա, այն է՝ նրանք, ովքեր կփորձեն խոսել ահաբեկչական կազմակերպության գործողությունների հաջողության մասին, ինքնաբերաբար իրենց վրա կվերցնեն արյունահեղությունների պատասխանատվությունը: Ուզում եմ, որ բոլորն այս բանը լավ հասկանան, հետեւաբար կոչ եմ անում լինել ուշադիր եւ գտնվել ճիշտ վայրում»:

Գլխավոր շտաբի պետը միաժամանակ նշել է, որ դատական գործ է հարուցում բոլոր նրանց դեմ, ովքեր նպաստել են ինֆորմացիայի արտահոսքին եւ օգտագործել այդ ինֆորմացիան: Կառավարամետ «Ենի շաֆաքը» երեկվա համարում Բաշբուղի ելույթին անդրադարձել է «Հուշագրի նման նախազգուշացում» վերնագրով, «Սաբահը» գրել է. «Մեղադրանքները չհերքեց, բայց սաստեց», իսկ «Զամանը»՝ ընդգծել. «Մտավորականների բնութագրմամբ շտաբի պետ Բաշբուղի բացատրությունները «կոշտ էին եւ սպառնալից», նրանք ուշադրություն հրավիրեցին այն հանգամանքի վրա, որ գլխավոր շտաբի պետը դեռեւս չի պատասխանել հետաքրքրականություն առաջացրած ոչ մի հարցի: Մինչդեռ ժողովրդավարական յուրաքանչյուր երկրում պարտավոր է ժողովրդի առջեւ հաշվետու լինել պատասխանատու պաշտոնում գտնվող ամեն ոք»:

Գլխավոր շտաբի պետ Իլքեր Բաշբուղի ելույթի առումով ուշագրավ են լրագրողների արձագանքները, օրինակ՝ «Թարաֆի» թղթակցուհի Յասեմին Չոնգարն ասել է. «Ճի՞շտ է, որ գլխավոր շտաբն ամենաբարձր մակարդակով իրազեկված էր Աքթութունի զորամասի վրա նախապատրաստվող հարձակման մասին: Ասում են՝ նույնիսկ տեսաժապավենների միջոցով կարծես ուղիղ եթերում հետեւում էին նախապատրաստության աշխատանքների բոլոր մանրամասներին: Եթե ճիշտ է, ապա ինչո՞ւ չեն ձեռնարկվել անհրաժեշտ քայլերը: Փոխանակ հարցերին պատասխանելու, գլխավոր շտաբի պետը «ճիշտ տեղում կանգնելու» հրամաններ է արձակում, ինչն ինձ համար անընդունելի է»:

Ժամանակակից լրագրողների միության նախագահ Ահմեդ Աբաքայը շարունակել է. «Այս կարգի ելույթները սպառնալիքի դրսեւորում են, չափն անցած հայտարարություն, ուստի ընդունել չենք կարող: Բոլորը փորձում են դաս տալ մամուլին, ներառյալ Բաշբուղը: Նա ասում է. «Յուրաքանչյուրը պետք է լինի իր տեղում եւ իմանա որտեղ է կանգնելու»: Ճիշտ է, բայց դա պետք է վերաբերի նաեւ կառավարությանը եւ գլխավոր շտաբի պետին»:

«Միլլիեթի» գլխավոր խմբագիր Սեդաթ Էրգինը դատապարտում է Բաշբուղին. «Հրամանատարը կարող է այդ ոճով խոսել իր շտաբում՝ ենթակաների հետ, բայց ոչ լրագրողների»: Իսկ վերլուծաբան Սեդաթ Լաչիները լրացնում է. «Կան պատասխանի կարոտ պարզունակ հարցեր, որոնք են. «Ե՞րբ սկսվեց հարձակումն Աքթութունի զորամասի վրա, ռազմական ինքնաթիռներն օգնության հասա՞ն զորամասին, օգտագործվե՞լ են նախապես հայտնի հետախուզական տվյալները»: Անհրաժեշտ է, որ պատասխաններով բացահայտվի ճշմարտությունը: Ցավոք, երբ պատասխանատուները խոսում են, նոր հարցականներ են առաջանում, եւ նրանց հայտարարությունները հաճախ իրարամերժ են»:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Հայ-վրացական հարաբերությունների ու ջավախահայության հիմնախնդիրները

«Քաղաքական մշակույթի ձեւավորումը եւ կայացումը Հայաստանում» ծրագրի շրջանակներում երեկ Մամուլի ազգային ակումբում հերթական քննարկումն էր՝ «Հայ-վրացական հարաբերությունները տարածաշրջանային զարգացումների համատեքստում» թեմայով:

ԱԺ ՀՀԿ խմբակցության անդամ, «Հզոր հայրենիք» կուսակցության փոխնախագահ, «Ջավախք» հայրենակցության միության նախագահ **Շիրակ Թորոսյանը** կարծում է, որ Հայաստանի եւ Վրաստանի հիմնական խնդիրը քաղաքական կողմնորոշման հարցն է:

«Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահի մատուցմամբ՝ Հայաստանը կարողացավ հնարավորինս պահպանել հավասարակշռությունը, ինչը բավարարեց թե՛ բարեկամ Վրաստանին, որի սահմանով է իրականացվում Հայաստանի ապրանքաշրջանառության 70 տոկոսը, թե՛ ռազմավարական գործընկեր Ռուսաստանին: Վրաց-օսական օգոստոսյան հակամարտության ընթացքին անդրադառնալով՝ ՀՀԿ-ական պատգամավորը նշում է, որ Հայաստանն ու Վրաստանը կարողացան այդ բարդ ժամանակաշրջանում եւս պահպանել իրենց բարեկամական հարաբերությունները:

Քննարկմանը ներկա էր նաեւ Հայաստանում Վրաստանի դեսպանատան ներկայացուցիչ **Նինո Ափցիաուրին**: Վերջինիս պատմելով՝ ինքն առաջինն է եղել, որ երկար տարիներ աշխատել է Թբիլիսիի մանկավարժական համալսարանի հայոց լեզվի եւ գրականության ամբիոնի վարիչ ու այժմ հպարտանում է դրանով: «Բայց հիմա ի՞նչ վիճակ է. այդ միակ ամբիոնը, որտեղ պատրաստվում էին հայ եւ վրաց լեզվի ու գրականության դասախոսներ՝ ուսանող չունի: Ի՞նչն է պատճառը, հայությունը չի՞ ուզում, որ ուսանողներ լինեն այդ ֆակուլտետներում»,- հայերեն հարցադրում արեց Վրաստանի դեսպանատան ներկայացուցիչը:

Շիրակ Թորոսյանն այդ հարցին այսպես պատասխանեց. «Որովհետեւ, տիկին Նինո, հայերի հանդեպ ազգային խտրականություն է դրսեւորվում»: Նինո Ափցիաուրիի այն դիտարկմանը, թե Հայաստանը եւ Վրաստանը հարեւաններ են ու «փոխադարձ սերը այլընտրանք չունի մեր հարաբերություններում», Շիրակ Թորոսյանը հակադարձեց. «Դուք խոսում եք համերաշխությունից, բայց վերցրեք Ջավախքի հայկական դպրոցներին բաժանված դասագրքերը: Այնտեղ ներկայացված է, որ Սեւանա լիճը, Լոռին եւ Հայաստանի այլ տարածքներ Վրաստանի կազմում են: Ջավախահայ երիտասարդը նստում կարդում է եւ չի հասկանում՝ Սեւանա լիճը Վրաստանի կազմում ե՞րբ է եղել»:

Ջավախքում ծնված, մեծացած ԱԺ պատգամավորը մի շարք հարցադրումներ արեց Հայաստանում Վրաստանի դեսպանատան ներկայացուցչին. «Ինչո՞ւ վրացիները չեն սովորում Թբիլիսիի համալսարանի հայագիտության ամբիոնում, իսկ Երեւանի համալսարանի վրացագիտության կենտրոնը ծփում է հայ ուսանողներով, ինչո՞ւ թիֆլիսահայությունը փայլուն տիրապետելով վրացերենին՝ գալիս է Երեւան սովորելու: Խնդիրը ձեր մեջ փնտրեք, տիկին Նինո»:

Տիկին Նինոն մասնացույց անելով իրեն, որ տիրապետում է հայերենին, նկատեց, թե հայերը ապրում են Վրաստանում, բայց չեն սովորում վրացերեն: «Ես աշխատում եմ այս երկրում եւ չեմ պատկերացնում՝ ինչպես կարող եմ ապրել այստեղ, առանց այդ երկրի լեզուն իմանալու: Լեզու իմանալը պարտադիր է», նշեց նա:

Թորոսյանը համաձայն է դրան ու միաժամանակ անհրաժեշտություն է համարում Ջավախքում հայ-վրացական համալսարանի ստեղծումը, քանի որ ջավախահայ երիտասարդը, սովորելով Ջավախքում եւ մասնագիտություն ստանալով, վրացերենը կսովորի ակադեմիական մակարդակով: «Բոլորս էլ օտար լեզուն սովորել ենք բուհում: Վրացերենը հայի համար իսկապես օտար լեզու է, որովհետեւ 90 տոկոս հայկական միջավայրում է ապրում եւ շփումն այնտեղ հայերեն է: Պայմաններ են պետք ստեղծել, որ ջավախքցին սովորի վրացերեն», հավելեց «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահը:

Նրա խոսքերով, ջավախքցին գալիս է Հայաստան, սովորում է բուհում, վերադառնում է Ջավախք, որ աշխատի՝ չեն թողնում: «Նրա փոխարեն Քութայիսից մեկին բերում են, որ դպրոցի տնօրեն աշխատի, ո՞վ է ասում, որ քութայիսցի ինչ-որ վրացի, որը մանկավարժական կրթություն անգամ չունի, պիտի գա Ջավախքի հայկական դպրոցի տնօրեն աշխատի, ինչ է թե՝ վրացերեն գիտի: Ինչո՞ւ հայերին չեն զորակոչում բանակ՝ որովհետեւ զորամասում խտրականություն կա, երեք օրվա մեջ արյունահեղություն է լինում: Ինչո՞ւ են Ջավախքում բանակ կառուցում», հարցնում է Թորոսյանը տիկին Նինոյին, իսկ հարցերն անպատասխան էին մնում:

Ինչեւէ, Թորոսյանը եւս մեկ անգամ ընդգծում է, որ Հայաստանն ու Վրաստանը պետք է կարողանան խաղաղ գոյակցել, սակայն պարտադիր է Ջավախքի եւ ջավախահայության խնդրի լուծումը, որտեղ կան բազմաթիվ հիմնախնդիրներ:

«Առանց այս խնդիրների լուծման անկեղծ բարեկամություն ծավալելն անհնար է», պնդում էր Թորոսյանը:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Թուրքիայում միսիոներական շարժումը վտանգված է

«Մարմարա» թերթից արտատպելով լուրը «Ապագա» շաբաթաթերթը (Կանադա) տեղեկացնում է, որ միսիոներական գործունեություն ծավալող քրիստոնյա քարոզիչների կյանքը վտանգված է Թուրքիայում:

Ըստ գերմանական լրատվական գործակալությունների, Դիարբեքիրում գործող ամերիկացի բողոքական միսիոներ Ջերեմիս Մաքիֆը դաշունահարվելու սպառնալիք է ստացել, երբ խռովարարները իր հավատատեղիում այրել են Աստվածաշունչը:

Լրատվության մեջ Ֆրանկֆուրտի մարդու միջազգային իրավունքների միության կրոնական գործերի մասնագետ Վալտեր Ֆլիքը հիշեցրել է, որ Թուրքիայում միսիոներներին ընդհանրապես «տանել չեն կարողանում»: «Հակառակ որ երկիրը աշխարհիկ է եւ կրոնի ու հավատի ազատություն կա, բայց այդ ազատությունը սոսկ թղթի վրա է, միսիոներական գործունեությունը ոտնձգություն են համարում շատերը», ասել է նա, բերելով Տրապիզոնում եւ Մալաթիայում կատարված փաստերը որպես օրինակ:

Ջերեմիս Մաքիֆը բոլիվիական ծագումով ամերիկացի է, եւ ըստ լրատվության, ցարդ կարողացել է 70 մահմեդականների դավանափոխ անել եւ մկրտել: Նա հայտնել է, որ ընտանեկան ծանր ճնշումներից դժգոհ բազմաթիվ մահմեդականներ սկսել են հետաքրքրություն ցուցաբերել քրիստոնեության հանդեպ: «Ղուրանն այլեւս նրանց չի բավարարում», ասել է նա, ավելացնելով, որ քրիստոնյա դարձած մահմեդականները դժբախտաբար հալածանքների են ենթարկվում իրենց հարազատների կողմից:

Հ. Ծ.

PKK-ն ծուղակի մեջ է գցել թուրքական վաշտը՝ սպանելով 5 զինծառայողի

Այդ մասին երեկ առավոտյան պաշտոնական հաղորդագրությամբ տեղեկացրեց թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբը: Տեղեկությանը որպես «թեժ լուր» իսկույն արձագանքեցին երկրի զանգվածային լրատվամիջոցները: Հաղորդագրության համաձայն, Հաքքյարի նահանգի Քավաքլու շրջանում PKK-ականներին հետապնդող հատուկ նշանակության զորքերի վաշտը հանկարծ ընկել է ծուղակը եւ 4 զոհ է տվել: Վաշտին օգնության հասած ուղղաթիռներից մեկը վայրէջքի պահին ենթարկվել է վթարի, որի հետեւանքով սպանվել է եւս մեկ զինծառայող, իսկ 15-ը՝ վիրավորվել: Վիրավորվածների թվում է նաեւ բրիգադի հրամանատարը:

Հաքքյարի նահանգի Քավաքլու շրջանը գտնվում է Աքթութունի զորամասից ոչ հեռու, վարչական նույն տարածքում:

Հ. Չ.

Գարի Քյոսայանը կրկին Երեւանում է

«Թեպետ ինձ չեն հրավիրել «Հայկական ջազ-70» տոնակատարություններին մասնակցելու, սակայն հայկական ջազմենների հետ հարաբերությունները հրաշալի են: Իսկ կայանալիք համերգը հոբելյանական է եւ նվիրվելու է ջազի 70-ամյակին: Հոբելյանին չանդրադառնալ չէի կարող», երեկ «Ռիա Նովոստի» մամուլի սրահում տեղի ունեցած ասուլիսում ասաց հանրահայտ ջազ կատարող **Գարի Քյոսայանը:**

«Gary Kesayan jazz quartet»-ի համերգը կկայանա հոկտեմբերի 18-ին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում, իսկ հոկտեմբերի 19-ին ակումբային ելույթով երաժիշտները հանդես կգան «12» ջազ ակումբում: Համերգը հովանավորում են ՎՏԲ-Հայաստան բանկն ու «Արմենտել»-ը (Բիլայն ապրանքանիշ): Երեւան են ժամանել սաքսոֆոնահար Գառներ Թոմասն ու հանրահայտ ջազ երգչուհի Ինդեյան (Diane «Indeya» Smith): Վերջինս հավելում է, թե Քյոսայանի հետ աշխատելը հաճույք է յուրաքանչյուր կատարողի համար: «Նրա երգերը հոգեւոր արժեքների, ճշմարտության ու սիրո մասին են, որ ունկնդիրներին հույս է նվիրում: Համաձայնվեք՝ անհնար է չսիրել»:

Համերգի ժամանակ հայ հանդիսատեսը Քյոսայանի ստեղծագործություններից բացի կունկնդրի նաեւ ամերիկյան ջազ եւ բլյուզ ոճերի երգեր:

1988-ից Գարի Քյոսայանն ապրում եւ ստեղծագործում է Լոս Անջելեսում (ԱՄՆ): 90-ականներին նրա հիմնադրած «Gary Kesayan jazz quartet»-ը Փասադենայի «Ֆլոր դը վին» անվանի ջազ ակումբի առաջատար նվագախումբն է: Քյոսայանը խոստովանում է, որ համույթի ստեղծագործական ընթացքն էականապես փոխվեց 1995-ին՝ Բեվերլի Հիլզում կայացած համերգից հետո, որը լայն արձագանք գտավ մամուլում, իսկ համերգի տեսագրությունը հեռարձակվեց CBS ալիքով: «Այդ օրվանից մեր խումբն առանձնանում է իր գույնով», խոստովանում է նա:

1997-ն արժեքավորվեց անդրանիկ ձայներիզի շնորհանդեսով, իսկ 1998-ին «Armenian music awards» ազգային մրցանակաբաշխությանը Քյոսայանն արժանացավ «Լավագույն ջազ կատարող» մրցանակին:

«Երջանիկ եմ հայտնի ջազային երաժիշտներ Հելեն Գիբսի, Էդի Հերիսի, Ռիչարդ Թեյլորի եւ այլոց հետ երկարամյա համագործակցության համար», մի առիթով նշել է նա: Ամերիկյան անվանի երաժիշտներն ու լրագրողներն էլ նրան գնահատում են իբրեւ արտասովոր երգահան ու «Hammond» երգեհոնի յուրահատուկ վարպետ:

«Իմ ստեղծագործության մեջ հայկական հոգեբանություն կա: Եվ դա բնական երեւույթ է: Եթե երաժիշտը ազգային մտածելակերպ ունի՝ դասական, ջազային ու ժամանակակից ստեղծագործություններում անպայման կդրսեւորվեն ազգային գույները, հարմոնիկ լուծումները, պատկանելիությունն ու արմատները: Կան ուրույն ջազմեններ, որ օգտագործում են հայկական հոգին եւ դա նոր ճանապարհ ու խոսք է երաժշտության ասպարեզում», ասում է Քյոսայանը:

Երգահանը նշում է, որ ժամանակակից հայկական ջազի բոլոր դրսեւորումներին ծանոթ է, եւ ուրախանում է, երբ հայ երիտասարդները արտասահմանում համերգներ են կազմակերպում, միջազգային փառատոներում մրցանակ շահում:

«Հիանում եմ, երբ երաժշտության մեջ էլ հայի կերպը չեն դավաճանում ու անգամ Կոմիտասի հնչյուններն են ջազային ոճով ներկայացնում: Այսօր բազմաթիվ հրաշալի ջազմենների կողքին հայ երաժիշտներն առանձնանում են հատկապես երաժշտության ոչ ավանդական մատուցմամբ: Այդ հարմոնիկ ելեւէջները ապշեցուցիչ են: Հայկական նուրբ երաժշտությունը շոյում է օտարերկրացիների ականջը՝ որովհետեւ այն նորություն ու թարմություն է», փաստում է Քյոսայանը:

Երգահանը նշում է, որ ստացել է բազմաթիվ հրավերներ ու թերեւս մյուս տարվանից կմեկնարկեն «Gary Keseyan jaz quartet»-ի համերգային հյուրախաղերը ոչ միայն ԱՄՆ-ում, այլեւ եվրոպական բազմաթիվ երկրներում:

«Հայաստանում ինձ հյուր չեմ զգում», բազմիցս նշել է նա: Այժմ Քյոսայանը Երեւանում տուն ու երաժշտական ստուդիա է կառուցում՝ հայ երիտասարդ երաժիշտներին ջազի ելեւէջների նրբությանը հաղորդակից դարձնելու նպատակով:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հեքիաթասացության մրցույթ

«Ամենամեծ ստեղծագործողն ինքը՝ ժողովուրդն է, եւ նրա ամենամեծ ստեղծագործությունը՝ հեքիաթը… ». Հովհաննես Թումանյան

Հոկտեմբերի 17-ին, 18-ին, 19-ին, ժամը 20.00-ին Հովհաննես Թումանյանի թանգարանում անցկացվելու է հեքիաթասացության մրցույթ «Երկնքից երեք խնձոր ընկավ… » խորագրով: Մեծ գրողի թանգարանը նախաձեռնել է այս մրցույթը՝ նպատակ ունենալով հնչեցնել հայկական լեռնաշխարհի ամենատարբեր բարբառները, որոնց պահպանումն արդիական խնդիր է: Մրցույթի երեք երեկոների ընթացքում հեքիաթասացները կներկայացնեն Հովհաննես Թումանյանի հեքիաթները: Դժվար թե գտնվի մեկը, ով չի մեծացել Թումանյանի հեքիաթներով, որոնք այնքան մարդասիրական ու դաստիարակչական են, ուստի նման միջոցառում անցկացնելը կարեւոր դեր ու նշանակություն ունի եւ շատ այժմեական է: Նշենք, որ հեքիաթասացության տոնը կավարտվի մրցանակաբաշխությամբ:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ամերիկահայերի պատմության մասին նոր գիրք

Կալիֆոռնիայում օրերս «ԼՖԲ Սքոլըրլի փաբլիշինգ» գիտական հրատարակչությունը լույս է ընծայել դոկտ. Մեթյու Ջենդյանի երկարամյա ուսումնասիրությունների արդյունք հանդիսացող «Becoming American, Remaining Ethnic: The Case of Armenian-Americans in Central California» (էթնիկ պատկանելությունը պահպանելով՝ դառնալ ամերիկացի: Կենտրոնական Կալիֆոռնիայում ամերիկահայերի պարագան) հատորը, որը Սթիվն Գոլդի եւ Ռուբեն Ռամբոյի խմբագրությամբ հրատարակվող «Նոր ամերիկացիները» մատենաշարի մաս է կազմում: Մատենաշարը քննարկում է վերջին շրջանի ներգաղթի ազդեցությունները ամերիկյան հասարակության վրա եւ համեմատական եզրեր անցկացնում անցյալի հետ, մատնանշելով փոփոխությունները այդ բնագավառում:

Ջենդյանի հատորը ուսումնասիրում է ամերիկահայերի անցած չորս սերունդների պատմությունը, արմատներին կառչած մնալու, ձուլման վտանգին ենթարկվելու, խառն ամուսնությունների երեւույթները հիմնականում հասարակական, կառուցվածքային, մշակութային եւ ինքնության հաստատման տեսանկյունից:

«Ինքնության պահպանման խորագրին ուսումնասիրության համար պարտական եմ Անի Բալաքյանին, Ռիչարդ Ալբային, Միլտոն Գորդոնին եւ Հերբերտ Գանսին: Մեծապես շնորհակալ եմ նաեւ 300-ի հասնող այն տղամարդկանց եւ կանանց, որոնք պատասխանելով իմ հարցաթերթիկներին, նպաստեցին ամբողջացնելու իմ ուսումնասիրությունը», ասել է Ջենդյանը, որը հասարակագիտության գծով պրոֆեսորի օգնական է եւ Կալիֆոռնիայի պետհամալսարանի (Ֆրեզնո) ամերիկյան հումանիզմի վարչարարական ծրագրի տնօրենը: Նա դասավանդում է էթնիկ պատկանելության, ահաբեկչության, ցեղասպանության, հասարակագիտական խնդիրներին եւ իրավաբանությանը վերաբերող հատուկ կուրսեր: Նրա անունը ներառված է հայազգի մտավորականների «Մենք» հանրագիտարանում:

Վերոհիշյալ հատորը Մեթյու Ջենդյանի առաջին գիրքն է:

Հ. Ծ.

Խմբերգային արվեստի կածանը 50 տարեկան

Հայ խմբերգային արվեստի արդի զարգացման հիմնավոր գործընթացն սկսվել է երկու դար առաջ, երբ հայ երաժշտական արվեստի երկնակամարում փայլատակեցին ու նրանում հիմնավոր տեղ գրավեցին հայ ազգային օպերային արվեստի հիմնադիր Տիգրան Չուխաջյանը, հայաբնակ շատ ու շատ քաղաքներում ու բնակավայրերում առաջին երգչախմբերի հիմնադիր Կարա Մուրզան, Մեծն Կոմիտաս վարդապետը եւ խմբերգային արվեստի շատ այլ երախտավորներ:

Իրավիճակն էլ ավելի բարելավվեց Հայաստանի երկրորդ հանրապետության ինքնահաստատումից հետո, երբ խորհրդային կարգերի շնորհիվ Երեւանում հիմնադրվեց պետական կոնսերվատորիան եւ վերատեսուչ Ռոմանոս Մելիքյանի ու կոմպոզիտոր Սպիրիդոն Մելիքյանի ջանքերով ստեղծվեց մասնագիտացված առաջին երգչախումբը, որն էլ հետագայում Արշակ Ադամյանի ստեղծած սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ դարձավ ազգային օպերային պետական թատրոնի հիմքը:

Հայաստանի եւ այլ երկրների հայաբնակ քաղաքներում ու բնակավայրերում մեկ կամ երկու համերգի համար տարերայնորեն կազմակերպված երգչախմբերը, անշուշտ, չէին կարող կանխորոշել, լիարժեք արտահայտել հայ խմբերգային արվեստի զարգացման փուլերն ու հիմնախնդիրները, կանխանշել հետագա զարգացման ուղիներ:

Եվ տարիներ անց՝ 1937-ին, երբ Հայաստանի կառավարությունը Երեւանի (հոբոյ) եւ Լենինգրադի (խմբավարության) կոնսերվատորիաների շրջանավարտ Թաթուլ Ալթունյանին հանձնարարեց ազգային պետական երգչախումբ ստեղծել՝ հիմնադրվեց այսօրվա Հայաստանի պետական երգչախումբը, չնայած մինչ այդ Սպիրիդոն Մելիքյանից հետո ռադիոյում գործում էր Թիֆլիսից հրավիրված հմուտ խմբավար՝ Կարո Զաքարյանի հիմնադրած երգչախումբը:

Եվ ահա, երբ հայ ազգային խմբերգային արվեստը զարգացման ընթացքում էր, 1958-ի գարնանը՝ մարտին ՀՀ կառավարության որոշմամբ հիմնադրվեց Հայաստանի երգչախմբային ընկերություն հասարակական կազմակերպությունը: Մշակութային մի հզոր հասարակական կազմակերպություն, որն իր հովանու տակ առավ ազգային խմբերգային երգն ու երգեցողությունը՝ ապագայում զարգացնելու ու տարածելու մեծ առաքելությամբ:

Եվ պատահական չէր, որ ՀԵԸ առաջին նախագահ ընտրվեց ՀՀ պետական առաջին երգչախմբի, այնուհետեւ հետագայում իր անունը կրող երգի-պարի պետական անսամբլի հիմնադիր, հայ մշակույթի ականավոր գործիչ Թաթուլ Ալթունյանը: Տեղակալն էր ՀՀ ժողովրդական արտիստ, խմբավար Մ. Մազմանյանը, պատասխանատու քարտուղարը՝ Է. Ծատուրյանը:

Մեկ տարի անց կազմակերպությունը ստեղծեց 100 երգչից բաղկացած երիտասարդական երգչախումբ, որի հիմքի վրա էլ՝ 1966-ին հիմնադրվեց հանրապետության մասնագիտացված երկրորդ երգչախումբը, սկզբում Թ. Ալթունյանի, ապա Է. Ծատուրյանի ղեկավարությամբ: Այն այսօր կրում է հայ մեծանուն խմբավար Արամ Տեր-Հովհաննիսյանի անունը: Մի երգչախումբ, որը դարձավ երիտասարդ խմբավարների դաստիարակության դարբնոց:

Իր գոյության եւ համերգային բեղմնավոր գործունեության ընթացքում այն ներառել է նաեւ հայ հոգեւոր երգարվեստը՝ տաղեր, շարականներ, գանձեր, Մակար Եկմալյանի «Պատարագ»-ի համերգային կատարումը, դրանք ներկայացրել միջազգային ասպարեզում: Ահա դրա վառ վկայությունը՝ Լեհաստանում կայացած միջազգային մրցույթի բազմաթիվ արձագանքներից մեջբերումը. «Pomorze» հանդեսն իր գրախոսականում գրում է. «...Թե՛ երաժշտական եւ թե՛ պատմական տեսակետից հետաքրքրական երեւույթ էր հայկական երգչախումբը՝ Էմմա Ծատուրյանի ղեկավարությամբ: Հայերը բերել էին մեր դարաշրջանի առաջին հազարամյակի հայ հեղինակների հնագույն ստեղծագործությունները»:

Ծավալուն եւ բեղմնավոր գործունեության արդյունք են եւ ընկերությանը կից ստեղծված երգչախումբն ու մանկական ստուդիա-քոլեջը, որոնք հավատարիմ խմբերգային արվեստի ավանդույթներին, առաջին հերթին իրականացնում են մատաղ սերնդի ձայնադրման, ձայնամշակման եւ խմբավարության գործը: Քոլեջն այսօր կրում է խմբերգային արվեստի անխոնջ գործիչ Էմմա Ծատուրյանի անունը (նրա մահից հետո՝ 1996): Ի դեպ, մանկական երգչախմբի խմբավարներն են եղել Դ. Զալյանը, Յ. Յուզբաշյանը, Է. Էլբակյանը եւ ուրիշներ: ՀԵԸ հիմնադրման 2-րդ տարում նրա բաժանմունքները բացվեցին Լենինականում, Կիրովականում (նախագահներ կոմպոզիտորներ՝ Ա. Շիշյան, Է. Կզարթմյան): ՀԵԸ արդեն բոլորել էր իր գոյության 30-ամյակը, երբ 1987-ին իր հիմնադիր կոնֆերանսի որոշումով վերանվանվեց՝ կոչվելով Հայաստանի երաժշտական ընկերություն:

Հիրավի, լայն գործունեություն ծավալեց հիմնադրման առաջին օրից ՀԵԸ՝ խմբերգային արվեստի զարգացման ընթացքում կազմակերպելով կանանց, տղամարդկանց, մանկական, տղաների, երկձայն, եռաձայն, քառաձայն, խառը երգչախմբեր, որոնց թիվը հանրապետությունում հազարների էր հասնում եւ որոնք գործում էին ընկերության հովանու ներքո՝ մանկապարտեզներից սկսած մինչեւ տարբեր շրջանների հիմնարկներ: Միաժամանակ հանրապետության յուրաքանչյուր քաղաքում ընկերության մասնաճյուղեր էին բացվում: Դա խմբերգային արվեստի բուռն զարգացման առաջընթաց ու մեծ վերելք էր: Երգչախմբերի թիվը հազարների էր հասնում, ընդգրկելով 100000-ից ավելի մասնակից: Ընկերության հիմնադրման 25-ամյակին նվիրված տոնակատարության մրցույթ-փառատոնին մասնակցեց 60-ից ավելի սիրողական եւ 130 մանկական երգչախումբ: Իսկ քաղաքամայր Երեւանի 2750-ամյակին նվիրված հանրապետական երգի տոնին միացյալ երգչախմբում երգում էր 5000 երգիչ-մասնակից: Դեռեւս 1972-ին շահագործման հանձնվեց ՀԵԸ բնակելի շենքը՝ Սայաթ-Նովա պողոտայի 15 հասցեում, ուր եւ գտնվում է ՀԵԸ վարչության շենքը, իսկ 1977-ին շահագործվեց խմբերգային արվեստի տունը՝ 290 նստատեղով, համերգասրահով ու ճեմասրահով հանդերձ:

Հայաստանի երաժշտական ընկերության այսօրվա ղեկավար կազմը՝ պրոֆեսոր, մշակույթի վաստակավոր գործիչ Դավիթ Ղազարյանի գլխավորությամբ, ջանք ու եռանդ չի խնայում հնարավորության սահմաններում էլ ավելի զարգացնելու ու նոր հաջողությունների հասնելու՝ դիմակայելով ժամանակի թելադրած դժվարություններին: Ընկերության նշանաբանն է, ըստ Դավիթ Ղազարյանի. «Փայլուն անցյալին պետք է հաջորդի էլ ավելի փայլուն ապագան»:

Այսօր էլ Հայաստանի երաժշտական ընկերությունը հաջողությամբ կազմակերպում եւ իրականացնում է Հայաստանի սիրողական երգչախմբերի, պարախմբերի, փողային նվագախմբերի եւ ժող. նվագարանների ժամանակի պահանջով ստեղծված զանազան անսամբլների ու խմբերի փառատոներ, մրցույթներ:

Երաժշտական ընկերության առաջիկա ծրագրերից է նաեւ Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հետ համերգային համագործակցությունը, որի նախադեպն արդեն անցյալում եղել է՝ Էդգար Հովհաննիսյանի մայրաքաղաքի օրհներգ դարձած «Երեւան-Էրեբունի», «Սարդարապատ», «Հայաստան», «Արփա Սեւան» խմբերգերի անզուգական կատարում-ձայնագրությունները, որոնք հեռարձակվում են այսօր ռադիո եւ հեռուստատեսային եթերում:

Համոզված ենք, որ Հայաստանի երաժշտական ընկերությունը հետայսու եւս հայ երգարվեստն ու խմբերգային արվեստը կծառայեցնի գեղագիտական ու հոգեւոր արժեքների վեր հանման ու տարածման գործին՝ ի փառս հայ խմբերգային արվեստի զարգացման պայծառ ապագայի:

ՎԱԼԵՆՏԻՆ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ
Կոմիտասի անվ. ԵՊԿ դոցենտ

Այլեւս նախանձելու տեղ չկա

Մինչեւ ե՞րբ ենք հանդուրժելու նույն «կոտրած տաշտակը»

Բոսնիա-Հայաստան՝ 4-1 (2-0)

15 հոկտեմբերի, Զենիցա, «Բիլինո Պոլե» մարզադաշտ, 20 հազար հանդիսական:

Մրցավար՝ Ասաֆ Կենան (Իսրայել):

Բոսնիա- Գորան Բրասնիչ, Զեմալ Բերբերովիչ (Ադմիր Վլադավիչ, 62), Էմիր Սպահիչ (Վեդրան Վասիլիչ, 68), Ադնան Մրավաց, Դարիո Դամյանովիչ, Էլվեր Ռահիմիչ, Սամիր Մուրատովիչ, Սեադ Սալիխովիչ, Զվեզդան Միսիմովիչ, Վեդադ Իբիշեվիչ (Զլատան Մուսլիմովիչ, 46), Էդին Ջեկո:

Հայաստան- Ռոման Բերեզովսկի, Արթուր Եդիգարյան (Վահագն Մինասյան, 60), Սարգիս Հովսեփյան, Ռոբերտ Արզումանյան, Արթուր Ոսկանյան, Սամվել Մելքոնյան (Արարատ Առաքելյան, 42), Լեւոն Փաչաջյան, Աղվան Մկրտչյան, Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Արման Քարամյան, Ռոբերտ Զեբելյան (Արա Հակոբյան, 73):

Գոլերը՝ Սպահիչ (31), Ջեկո (39), Մուսլիմովիչ (56, 80), Մինասյան (85):

Զգուշացվեցին՝ Սպահիչ, Քարամյան:

Հայաստանի ազգային հավաքականը շարունակեց իր անփառունակ ելույթները ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում՝ կրելով 4-րդ անընդմեջ պարտությունը: Մեր ֆուտբոլիստները հերթական անգամ իրենց անփույթ խաղով հիասթափեցրին երկրպագուներին ու խոշոր հաշվով պարտություն կրելով՝ հայտնվեցին ընտրական 5-րդ խմբի աղյուսակը եզրափակողի դերում:

Անկեղծ ասած, արդեն հոգնել ենք մեր հավաքականի ֆուտբոլիստների «անտաշ» խաղին անդրադառնալուց, նրանց հասցեին քննադատական խոսքեր հնչեցնելուց: Մեր ֆուտբոլիստները կարծես կորցրել են հետաքրքրասիրությունը մրցաշարի հանդեպ, ինչպես հարկն է իրենց ողջ ուժերը չեն ներդնում հավաքականի հանդիպումներում: Դա հատկապես վերաբերում է լեգեոնականներին, որոնք մրցակցության բացակայության պայմաններում իրենց տեղը հավաքականի կազմում ապահոված համարելով, առանձնակի ջանքեր չեն գործադրում:

Բոսնիայի հավաքականի հետ խաղում թեեւ Յան Պորտերֆիլդը մեկնարկային կազմում մի քանի փոփոխություն էր կատարել, սակայն դա ոչ մի կերպ չանդրադարձավ իր սաների գործողությունների որակի վրա: Ինչպես եւ Բելգիայի հավաքականի հետ խաղում, այս անգամ էլ պաշտպանությունում սխալներ թույլ տվեցին, որոնց հետեւանքով մեր հավաքականի դարպասում 4 գոլ գրանցվեց: Ցավոք, սխալվելու գայթակղությանը չդիմացավ նաեւ դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին: Նրա անվստահ խաղի հետեւանքով Սպահիչը բացեց հաշիվը, իսկ մինչեւ ընդմիջում Ջեկոն գլխի հարվածով 2-րդ գոլը խփեց՝ չհանդիպելով մեր պաշտպանների ոչ մի դիմադրության:

ՀՀ հավաքականում թերեւս միայն Արման Քարամյանն էր փորձում ինչ-որ որակ հաղորդել հարձակման գծի գործողություններին: Եվ հենց նրա ջանքերի շնորհիվ էլ 25-րդ րոպեին 1-ին վտանգավոր պահը ստեղծվեց դաշտի տերերի դարպասին, սակայն դարպասապահը հետ մղեց գնդակը: Նմանատիպ մի իրավիճակ էլ ստեղծվեց 2-րդ խաղակեսում, երբ դարպասին հարվածեց Արա Հակոբյանը: Կրկին դարպասապահն իր բարձրության վրա էր: Մնացած ժամանակահատվածում մեր ֆուտբոլիստները հիմնականում զբաղված էին դաշտի տերերի գրոհներին դիմակայելով՝ մի կերպ գնդակը հանելով անկյունային: Ճիշտ է, այս խաղում մեր հավաքականը վերջապես բացեց գոլերի հաշիվը, սակայն դա չի կարող սփոփանք լինել:

ՀՀ հավաքականն ավարտեց այս տարվա խաղացանկով նախատեսված ընտրական մրցախաղերը՝ չորս հանդիպումներում էլ պարտվելով ընդհանուր 1-12 հաշվով: Նման անհաջող մեկնարկ ՀՀ հավաքականն ունեցել է միայն 2006-ի ընտրական մրցաշարում, երբ հավաքականը գլխավորում էր Բեռնար Կազոնին: Բայց այն ժամանակ մեր ընտրանին մեկ գոլ պակաս էր բաց թողել:

Հավաքականի ելույթները վկայում են, որ հայկական ֆուտբոլը խոր ճգնաժամում է հայտնվել: Կրկին ապացուցվեց, որ գլխավոր մարզչի հարցում ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը սխալվել է (այս էլ որերորդ անգամ): Եթե օտարերկրացի մարզիչների գլխավորությամբ մեր հավաքականը պետք է նման անփառունակ ելույթներ ունենա, ապա ո՞րն է դրսից մարզիչ հրավիրելու իմաստը, բացի ֆինանսական խոշոր միջոցներ զուր վատնելուց: Կարծում ենք, որ իրեն հարգող յուրաքանչյուր մասնագետ, հատկապես օտարերկրացի, նման իրավիճակում պետք է հրաժարական տա: Անկեղծ ասած, ֆեդերացիայի ղեկավարությանն էլ ձեռնտու չէ Յան Պորտերֆիլդին աշխատանքը շարունակելու հնարավորություն ընձեռել թեկուզ միայն ֆինանսական տեսակետից: Մինչեւ ընտրական հաջորդ հանդիպումը բավական ժամանակ կա եւ հարկավոր է գոնե այս անգամ լուրջ մոտեցում դրսեւորել հավաքականի գլխավոր մարզչի եւ ֆուտբոլիստների ընտրության հարցում: Այլապես կրկին հայտնվելու ենք նույն «կոտրած տաշտակի» առջեւ, ինչն արդեն տարիներ շարունակ տեղի է ունենում:

Մրցաշարային աղյուսակ

5-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	4	4	0	0	10-1	12
2. Թուրքիա	4	2	2	0	6-3	8
3. Բելգիա	4	2	1	1	7-5	7
4. Բոսնիա	4	2	0	2	12-4	6
5. Էստոնիա	4	0	1	3	2-13	1
6. Հայաստան	4	0	0	4	1-12	0

Եվրոպայի չեմպիոններն անկասելի են

Աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարը շատ հաջող են սկսել Եվրոպայի չեմպիոն իսպանացիները: Կասկած չկա, որ նրանք եզրափակիչի ուղեգիր կնվաճեն: Իսպանիայի ընտրանին 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց՝ այս անգամ հաջողության հասնելով Բելգիայում: Ընդ որում խաղասկիզբը շատ անհաջող դասավորվեց իսպանացիների համար, որոնք արդեն 7-րդ րոպեին Ուեսլի Սոնկի խփած գոլից հետո ստիպված էին խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Բայց հետագայում իսպանացիները կարգավորեցին խաղը եւ դեռեւս առաջին խաղակեսում Ինիեստան վերականգնեց հավասարակշռությունը: Իսկ հաղթական գոլի հեղինակը Դավիթ Վիլյան էր, որը խաղավարտից 2 րոպե առաջ գրավեց բելգիացիների դարպասը: Իսկ ահա ուղեգրի մյուս հավակնորդ Թուրքիայի հավաքականը Էստոնիայում չկարողացավ հաղթել մրցակցին: Դարպասները մնացին անառիկ: Էստոնացիներն առաջին միավորը վաստակեցին եւ շրջանցեցին ՀՀ հավաքականին:

Շվեյցարիայի հավաքականին հաջողվեց կանգնեցնել հույների հաղթարշավը, որոնք մինչ այդ 3 անընդմեջ հաղթանակ էին տոնել: Առաջին խաղակեսում Ֆրայը 11 մ հարվածով առաջ մղեց շվեյցարացիներին: Դաշտի տերերին թեեւ հաջողվեց 2-րդ խաղակեսում վերականգնել հավասարակշռությունը, սակայն 77-րդ րոպեին Ն՛Կուֆոն հաղթանակ պարգեւեց շվեյցարացիներին: Թեեւ պարտությանը, հույները 9 միավորով շարունակում են գլխավորել 2-րդ խմբի աղյուսակը: 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց 6-րդ խմբի առաջատար Անգլիայի ընտրանին՝ 3-1 հաշվով հաղթելով Բելառուսի հավաքականին: Այստեղ թիմի հաղթանակն ապահովեցին Ուեյն Ռունիի խփած 2 գնդակները: Ռունին բելգիացի Ուեսլի Սոնկի եւ իսպանացի Դավիթ Վիլյայի հետ 5 գնդակով գլխավորում է ընտրական մրցաշարի լավագույն ռմբարկուների ցուցակը:

Դեռեւս միավոր չի կորցրել նաեւ Հոլանդիայի հավաքականը, որը հյուրընկալվելիս 1-0 հաշվով հաղթելով նորվեգացիներին, 9 միավորով գլխավորում է 9-րդ խմբի աղյուսակը: Իսկ ահա Պորտուգալիայի հավաքականը սեփական հարկի տակ չկարողացավ գրավել ալբանացիների դարպասը, թեեւ մրցակիցը բավական ժամանակ խաղում էր 10 հոգով: Ամենախոշոր հաշիվը (4-0) գրանցվեց Հս. Իռլանդիա-Սան Մարինո, Խորվաթիա-Անդորրա հանդիպումներում, որոնցում հաղթեցին դաշտի տերերը: Ռուսներն էլ խոշոր հաշվով հաղթեցին ֆիններին: խփած 3 անպատասխան գոլերից 2-ն իրենց դարպասը խփեցին ֆինները: Այդ հաղթանակի շնորհիվ ռուսները 6 միավորով 4-րդ խմբում զբաղեցնում են 2-րդ տեղը: Իսկ առաջատար Գերմանիայի ընտրանին սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով հաղթելով Ուելսի հավաքականին, վաստակեց 10 միավոր:

Բավական հաջող է հանդես գալիս Լիտվայի հավաքականը՝ տոնելով 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը: Լիտվացիները 1-0 հաշվով հաղթելով Ֆարերներին, 9 միավորով սերբերի հետ 7-րդ խմբի առաջատարներն են: Սերբերն էլ հյուրընկալվելիս 3-1 հաշվով պարտության մատնեցին ավստրիացիներին: 8-րդ խմբի առաջատար իտալացիները սեփական հարկի տակ դժվարին հաղթանակ տարան Չեռնոգորիայի հավաքականի նկատմամբ (2-1): Հանդիպման հերոսը իտալացի Ալբերտո Ակվիլանին էր, որի խփած 2 գոլերն էլ կարեւոր 3 միավոր պարգեւեցին Իտալիայի ընտրանուն: Մյուս խաղերում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. Մալթա-Հունգարիա՝ 0-1, Լատվիա-Իսրայել՝ 1-1, Լյուքսեմբուրգ-Մոլդովա՝ 0-0, Չեխիա-Սլովենիա՝ 1-0, Սլովակիա-Լեհաստան՝ 2-1, Վրաստան-Բուլղարիա՝ 0-0, Իռլանդիա-Կիպրոս՝ 1-0, Իսլանդիա-Մակեդոնիա՝ 1-0:

Սերժ Սարգսյանը մասնակցեց Աբովյանում կայացած տոնակատարությանը

Երեկ հանրապետության նախագահ Սերժ Սարգսյանը մասնակցեց Աբովյան քաղաքի հիմնադրման 45-ամյակին նվիրված միջոցառումներին: Նախ նախագահն այցելեց Աբովյանի շախմատի տուն, որտեղ նրան դիմավորեցին Կոտայքի մարզպետ Կովալենկո Շահգելդյանը, Աբովյանի քաղաքապետ Կարո Իսրայելյանը, ԱԺ պատգամավոր, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանն ու այլ պաշտոնատար անձինք: Սերժ Սարգսյանը մասնակցեց շախմատի տան համակարգչային դասարանի եւ մրցումների համար նախատեսված դահլիճի բացման արարողությանը, զրուցեց պատանի շախմատիստների հետ՝ դիտելով նրանց խաղը:

Աբովյանի շախմատի դպրոցը հիմնադրվել է 2007-ի հունվարին, իսկ շենքի 2-րդ հարկը կառուցվել է վերջին երեք ամիսներին: Դպրոցի տնօրենն է միջազգային գրոսմայստեր Նաիրա Մովսիսյանը: Նա տեղեկացրեց, որ շախմատի դպրոցում հիմնավորց խաղի գաղտնիքներն են ուսուցանում մոտ 200 պատանի շախմատիստներ, որոնց տարիքը 5-18 է: Նրանցից մոտ 80-ն արդեն կարգային շախմատիստներ են: Երկրորդ հարկում շահագործման է հանձնվել համակարգչային դասարանը: 10 համակարգիչների միջոցով պատանի շախմատիստներն ուսումնասիրում են շախմատային ծրագրերը, որոնք նրանց կօգնեն ավելի լավ յուրացնելու իմաստուն խաղի գաղտնիքները: Դահլիճն էլ հնարավորություն կտա այսուհետեւ դպրոցում մրցումներ անցկացնել:

Շախմատի դպրոցից Սերժ Սարգսյանն ուղեւորվեց Աբովյանի մարզադաշտ, որտեղ մեծ բազմություն էր հավաքվել՝ նշելու քաղաքի հիմնադրման արարողությունը: Ողջույնի խոսքով ներկաներին դիմեց Աբովյանի քաղաքապետ Կարո Իսրայելյանը, որն այնուհետեւ Սերժ Սարգսյանին ու Գագիկ Ծառուկյանին պարգեւատրեց ոսկե հուշամեդալով: Տոնական տրամադրությունը, երգն ու պարը մարզադաշտում ուղեկցվեց մինչեւ ուշ երեկո, որն ավարտվեց հրավառությամբ:

Ցայտնոտն օգնեց Կրամնիկին

Շախմատի աշխարհի առաջնության Կրամնիկ-Անանդ մրցախաղի հաշիվը 2-րդ պարտիայից հետո էլ հավասար է՝ 1-1: Այս անգամ սպիտակներով խաղում էր աշխարհի չեմպիոն Անանդը, որին հաջողվեց մեկ զինվորի առավելություն ստանալ: Սակայն գտնվելով ցայտնոտում, նա որոշեց ռիսկի չդիմել եւ 31-րդ քայլին հաշտություն առաջարկեց, ինչը Կրամնիկը սիրով ընդունեց:

Պատանիներն էլ պարտվեցին

Սլովենիայում անցկացված մինչեւ 19 տարեկանների Եվրոպայի պատանեկան առաջնության ընտրական մրցաշարում հայ ֆուտբոլիստները բոլոր խաղերում էլ զիջեցին մրցակիցներին: Ավարտական խաղում նրանք ուժերը չափեցին դաշտի տերերի հետ: Հանդիպման սկիզբը խոստումնալից էր մեր ֆուտբոլիստների համար, որոնցից Սարգիս Արոյանին հաջողվեց 2 գոլ խփել: Սակայն հաղթական հաշիվը ոչ միայն պահպանել չհաջողվեց, այլեւ ընդմիջումից հետո մեր հավաքականը 3 գոլ բաց թողեց ու կրկին պարտվեց: Հիշեցնենք, որ մինչ այդ մեր հավաքականը զիջել էր նաեւ Սլովակիայի (1-3) եւ Նորվեգիայի (0-1) հավաքականներին:

Չադ Դոուսոնը նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը

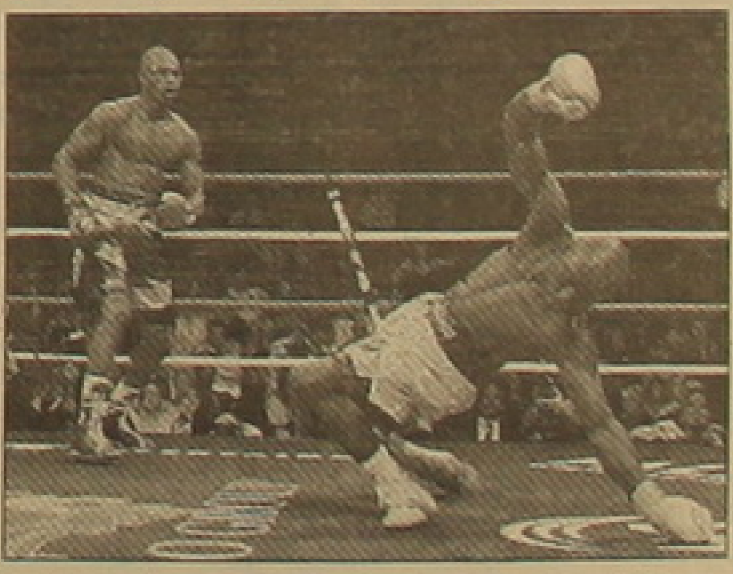

WBC-ի վարկածով կիսածանր քաշային կարգի աշխարհի նախկին չեմպիոն Չադ Դոուսոնը նվաճեց IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը՝ Լաս Վեգասում միավորներով հաղթելով չեմպիոնական գոտու տեր Անտոնիո Տարվերին: 12-րդ ռաունդում վերջինս նոկդաունում հայտնվեց եւ երեք մրցավարներն էլ հաղթանակը շնորհեցին Դոուսոնին:

Մենամարտից հետո ամերիկացի Չադ Դոուսոնն իր գոհունակությունն է հայտնել հաղթանակի առթիվ. «Բռնցքամարտում նոր աստղ է հայտնվել: Ես անկախ քաշային կարգից լավագույն բռնցքամարտիկն եմ: Պարտության եմ մատնել Կելի Պավլիկին, Բեռնարդ Հոպկինսին, Ջո Կալզագեին, Ռոյ Ջոնսին: Ինչ վերաբերում է Տարվերին, ապա նրա հետ երկրորդ հանդիպումն ինձ հետաքրքրական չէ: Սակայն նրանից չեմ փախչում: Եթե մեր 2-րդ մենամարտն էլ կայանա, կրկին կհաղթեմ»:

Չադ Դոուսոնը պրոֆեսիոնալ ռինգում 27 մենամարտ է անցկացրել եւ բոլորում էլ հաղթել է: Իսկ Տարվերը 32 մենամարտերից շահել է 27-ը:

Թենիսի բարեգործական մրցաշար

ԱՄՆ-ի Կենեսո քաղաքում անցկացվեց թենիսի բարեգործական 16-րդ մրցաշարը, որում մրցեցին երկու թիմեր: Առաջինը գլխավորում էր հանրահայտ երգիչ Էլթոն Ջոնը, որի թիմակիցներն էին Աննա Կուռնիկովան, Մելանի Օդինը եւ Էնդի Ռոդիկը: Նրանց մրցակիցներն էին Բիլի Ջին Քինգը, Մարտինա Նավրատիլովան ու Ջես Լիվայնը: Ընդհանուր 23-16 հաշվով հաղթեց Էլթոն Ջոնի թիմը:

Հաշվարկից դուրս կայացավ երկու սեռերի մրցախաղը: Էլթոն Ջոնն ու Էնդի Ռոդիկը մրցեցին Աննա Կուռնիկովայի եւ Մարտինա Նավրատիլովայի հետ եւ հաղթեցին 3-1 հաշվով: Ընդհանուր առմամբ բարեգործական մրցաշարի եւ աճուրդի անցկացումից ավելի քան 400 հազար դոլար հավաքվեց:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

«Ճշմարտությունն է, որ պիտի մեր կյանքը սրբագրե»

2008-ի «Ազդարար» մրցանակաբաշխությունը

Մեր օրացույցում նոյեմբերի 16-ը արձանագրված է որպես հայ մամուլի օր: 1794 թ. այս օրը Հնդկաստանի Մադրաս քաղաքում Հարություն Շմավոնյանը տպագրեց հայկական առաջին պարբերականը: Ինչպես երեկ իր խոսքում նշեց Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահ **Աստղիկ Գեւորգյանը**, հայկական օրաթերթերից ոչ մեկը որեւէ ձեւով օրվա կարեւորությունը, ցավոք, չէր նկատել:

Մամուլի անհրաժեշտությունը հասարակություններին ուղեկցել է անհիշելի ժամանակներից. տպագրության գյուտից հետո այդ անհրաժեշտությունից մամուլը հեղեղեց մարդկությանը, իսկ նոր ժամանակներում դարձավ կարեւոր զենքերից մեկը՝ թե՛ դրական, թե՛ բացասական իմաստով: Խորհրդային ժամանակների մամուլի կարծրատիպերը եւ դրանց կրողները, ցավոք, դժվար են տեղի տալիս, այդուհանդերձ, արվել եւ արվում են որոշակի փորձեր՝ անաչառ լրատվություն փոխանցելու ուղղությամբ, առանց որի մամուլը կկորցնի նշանակությունը՝ հասարակության եւ նրա տարբեր ինստիտուտների միջեւ փոխանցողի, կապուղու իր դերակատարումը: Թե որքան աղավաղված (փչացած) կարող է լինել խեղաթյուրված կապուղին, յուրաքանչյուրս կարող ենք պատկերացնել կամ գիտենք:

Աստղիկ Գեւորգյանը շնորհավորեց հայ մամուլի օրվա առթիվ, ներկայացրեց հայկական պարբերաթերթերի ներկա մթնոլորտը, անդրադարձավ «Ազդարար» մրցանակաբաշխության ձեւավորված ավանդույթներին ու խորհրդին: Մրցանակաբաշխությունն անցկացվում է արդեն 5 տարի: Որպես կանոն, ժյուրիի կազմը ձեւավորվում է նախորդ տարվա հաղթողներից, որոնց միության անդամ լինելը պարտադիր պայման է, լինում են որոշ բացառություններ, ինչպես անցած տարի, ընդունված 5 անվանակարգերին հավելված վեցերորդը՝ սփյուռքի մամուլ անվանակարգի ներկայացուցիչը՝ հասկանալի պատճառներով:

Երեկվա հոբելյանական մրցանակաբաշխությանը ներկա էին մտավորականներ, լրագրողներ, երկու պաշտոնական հյուր՝ ՀՀ նախագահի մամուլի խոսնակ **Սամվել Ֆարմանյանը** եւ մշակույթի փոխնախարար **Դավիթ Մուրադյանը**, Դետրոյթից՝ գրականագետ, երկար տարիների խմբագիր, հրապարակագիր, ազգային-հասարակական գործիչ **Երվանդ Ազատյանը** եւ ուրիշներ:

2008-ի մրցանակակիրներին ներկայացրեց «Ազդարարի» առաջին մրցանակակիր, **«Ազգ»** օրաթերթի գլխավոր խմբագիր **Հակոբ Ավետիքյանը**՝ համապատասխան մեկնաբանություններով:

Սփյուռքի մամուլ անվանակարգում մրցանակը արժանիորեն տրվեց Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթի խմբագրապետ **Արփիկ Միսաքյանին**: Ինչպես նշեց Հ. Ավետիքյանը, եվրոպական տարածքում «Յառաջը» միակ հայկական օրաթերթն է, որ 84 տարի գրեթե անընդմեջ (բացառությամբ պատերազմական տարիների) շարունակել է ամենօրյա տեղեկություններով, լուրերով, վերլուծումհրապարակումներով սնել Եվրոպայի եւ սփյուռքի գրեթե բոլոր համայնքները, դառնալով սփյուռքահայության համար կենսական զարկերակ՝ շնորհիվ Արփիկ Միսաքյանի եւ նրա օգնական Արփի Թոթոյանի ջանադիր աշխատանքի ու նվիրումի:

Պարբերական մամուլ անվանակարգում մրցանակը հանձնվեց «Երեւան» հանդեսի խմբագիր **Իդա Մարտիրոսյանին**: Նկատի ունենալով հայկական ամսագրային մամուլի ինդուստրիայի ներկա բումը, գունառատ, պատկերազարդ ամսագրերի առատության իրողությունը, որոնցից շատերը, ըստ Հ. Ավետիքյանի, բովանդակային մասով նաեւ անընդունելի են կամ գոնե վիճարկելի, «Երեւան» հանդեսը՝ հայերենով, ռուսերենով, մասամբ անգլերենով՝ թե՛ արտաքին լուծումներով, թե՛ բովանդակային խորքով՝ 35-38.000 տպաքանակով պահանջարկ ունի ազգաբնակչության մեջ, հատկապես Ռուսաստանում: Մրցանակը հանձնեց Դավիթ Մուրադյանը:

Հաջորդը՝ հեռուստատեսությունն էր՝ մեր բոլոր քննադատությունների ամենաառաջին թիրախը: Նկատի ունենալով, որ հայկական հեռուստաեթերը լցված է սկարամիս ու թեթեւաժանր հաղորդումներով եւ չնչին բացառությամբ բացակայում են քաղաքական, բանավիճային հաղորդումները, ժյուրին արժեքավոր է նկատել «Կենտրոն» հեռուստաընկերության «Ուրվագիծ» հաղորդաշարը, զրուցավարի ակտիվ միջամտությունները, ակտուալ հարցադրումները, զրուցակցի հանդեպ համապատասխան պահվածքը եւ **Պետրոս Ղազարյանին** համարել լավագույնը. մրցանակը հանձնեց Սամվել Ֆարմանյանը:

Ռադիո անվանակարգում մրցանակակիր ճանաչվեց հանրային ռադիոյի առավել ժողովրդայնություն վայելող «Երեւան» ծրագիրը: **Գայանե Մարտիրոսյանին** մրցանակը հանձնեց Երվանդ Ազատյանը, որն ի դեպ Դետրոյթում ռադիոկայան է ղեկավարում եւ մշակութային, ազգային ծրագրեր է պատրաստում եւ անվճար տրամադրում ԱՄՆ տարածքի հայկական ռադիոկայաններին:

Եր. Ազատյանը գոհունակություն հայտնեց առ այն, որ «Յառաջը»՝ հայ մամուլի ռահվիրան, արժանացավ գնահատանքի: «Մեկը, որ Փարիզ կերթա, նախ եկեղեցի կմտնե, ապա՝ «Յառաջ» որպես ազգային օջախ»: Նա հատկապես սպասում եւ կարեւորում է ժուռնալիստիկայի ոլորտում հայտնվող ժամանակակից մտածողությամբ երիտասարդ նոր անունների: «Ժուռնալիստը պիտի տվյալներ ունենա եւ բարեխղճորեն գործե, որ կարենա խիզախ խոսքով հանդես գալ, ճշմարտություն ըսե, որովհետեւ ճշմարտությունն է, որ պիտի մեր կյանքը սրբագրե»:

Մարզային մամուլ անվանակարգում մրցանակը տրվեց «Թալին աշխարհ» թերթի գլխավոր խմբագիր **Համլետ Խաչատրյանին**: Մրցանակը հանձնեց Աստղիկ Գեւորգյանը, որ առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձնում մարզային թերթերին, նշեց նրանց պրոֆեսիոնալիզմը եւ մանավանդ հայերենի հանդեպ նախանձախնդրությունը, հայցվեց պետական առավել աջակցություն մարզային լրագրությանը:

Ֆոտոլրագրություն անվանակարգի մրցանակակիր դարձավ **Ռուբեն Մանգասարյանը**: Հ. Ավետիքյանը նշեց, որ մեր մամուլը ինտեգրված չէ միջազգայինին, բայց շնորհիվ Ռ. Մանգասարյանի, մենք ունեցանք «National Geographic»-ի հայերեն տարբերակը: Այս հանդեսը «վաղուց միջազգային լայն ճանաչում ունի, որի լուսանկարները դասականություն են պատկանում, եւ հայկական հարցում էլ եզակի է եղել. 1915-ից սկսած Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ փաստագրական ծավալուն հոդվածների տպագրությամբ»: Մրցանակը հանձնեց Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը:

Մրցանակների հանձնման ավարտին Աստղիկ Գեւորգյանը հայտնեց օրվա անակնկալը, ասելով, որ յուրաքանչյուր բնագավառում կատարված հետաքրքրական գործ գնահատվում է եւ տեղեկացրեց, որ մեր մամուլում լրջագույն ձեռք բերում համարելով **«Ազգ»** օրաթերթի երկշաբաթյա **«Մշակույթ Հավելվածը»**, մշակույթի նախարարությունը թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանին շնորհել է «Ոսկե մեդալ»: Այն հանձնեց փոխնախարար Դավիթ Մուրադյանը, որի խոսքերից կարելի էր իսկապես ոգեւորվել, երբ ամենօրյա սովորական թվացող գործի նշանակությունը նույնկերպ իմաստավորվում է նաեւ դրսի հայացքով: Փաստորեն, ըստ Դ. Մուրադյանի, ինտելեկտուալ մամուլը կորցնելու սահմանային պահին **«Ազգի»** մշակութային հավելվածները կատարել են դա փրկելու, պահպանելու դեր, որի էջերում զետեղված արվեստաբանական, գրականագիտական, մշակութաբանական հրապարակումները, բանավեճերը նոր սերնդի համար ունեցել են նաեւ պատմաճանաչողական նշանակություն՝ բացահայտելով Հայաստանի եւ սփյուռքահայության ներկայի եւ անցյալի, նաեւ միջազգային մշակութային շատ երեւույթներ: «Այս հեղինակները չգիտեին որտեղ դրսեւորեին իրենց, պահանջը կար, հրապարակն էր բացակայում: **«Ազգը»** վերականգնեց դա: Անմշակույթ ազատությունը խաոս է, մշակույթն է փոխում կյանքը մեծ իմաստով, որպեսզի ազատությունը վերածվի կոսմոսի»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Վերատպագրված «Ազդարարի» մրցանակներ մտավորականներին

Երեկ Ազգային գրադարանում նշում էին հայերեն առաջին պարբերականի՝ «Ազդարար» հանդեսի տպագրության 214-ամյակը, որի հրատարակիչն է եղել Հարություն Շմավոնյանը: Վերստպված (երկլեզու՝ հայերեն, անգլերեն) «Ազդարար» պատմամշակութային գործարար հանդեսի խմբագիր Մարտիկ Սարգսյանը պատմեց, թե ինչպես վեց ամիս հնդիկ եւ անգլիացի մտավորականներ՝ Շուբենդու Սարկար, Սուշիլ Չոուդուրի հետ տպագրում են «Ազդարար» հանդեսը (հնդիկների նվիրատվություններով եւ իրենց անձնական գումարներով):

«Ազդարարի» հուշարձանիկ-մրցանակը (Լ. Թոխմաջյանի հեղինակած Հարություն Շմավոնյանի կիսանդրին) եւ շնորհակալագրերը հայ մտավորականներին հանձնեց ամսագրի հայկական բաժնի խմբագիր Գրետա Անդրեասյանը: Մրցանակակիրների թվում էին Մատենադարանի խորհրդի նախագահ Սեն Արեւշատյանը, Ազգային գրադարանի տնօրեն Դավիթ Սարգսյանը, ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն Աշոտ Մելքոնյանը, Գառնիկ եւ Մինա Անանյանները, «Աղաբաբյան» ՍՊԸ-ի տնօրեն Գայանե Թալաֆյանը եւ ժուռնալիստների միության նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հրավիրում ենք Ձեզ այցելելու

22-24 Հոկտեմբերի

Կրթություն և Կարիերա

EXPO 2008

9-րդ միջազգային ցուցահանդես

Երևանում "Մոսկվայի Տուն" Մշակութագործարարական կենտրոն

Երևան, Արգիշտի փ., 7

091 222 004

Бесплатная справочная о выставках в Армении

Organizer:

LOGOS EXPO Center

ՀՀ, Երևան, Կիևյան 16, 7-րդ հարկ

Հեռ.: +374 10 23 5775

22 9813

E-mail: expo@expo.am

URL: www.expo.am

Պաշտոնական աջակցություն՝

ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարություն

Ամերիկյան դեսպանատունը կազմակերպում է գրասենյակային ու բնակարանային կահույքի, մեքենաների, համակարգիչների եւ այլ ապրանքների աճուրդային վաճառք, որը տեղի կունենա **հոկտեմբերի 18-ին եւ 19-ին** Ծովակալ Իսակով 48/2 հասցեում ժամը 10-19-ը: Ապրանքները կարող եք զննել տեղում, վաճառքին նախորդող ուրբաթ օրը, հոկտեմբերի 17-ին, ժամը 10-19-ը: Զննումն անվճար է:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք այցելել **www.usa.am** էջի հայտարարությունների բաժինը:

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 16.10.2008 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	305.74
EUR	1	ԵՎՐՈ	411.40
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	11.63
GEL	1	Վրաց. լարի	216.38

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ

«Ախթամար» ՍՊԸ-ն դիմել է Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ ք. Երեւան, Նոր Նորք 2-րդ մ/շ, շենք 5 150-170 մհց ռադիոհաճախականությունների տիրույթում շարժական կապի կազմակերպման նպատակով ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվություն ստանալու համար:

ք. Սեւան, Նաիրյան 156, հեռ.՝ 094 22 66 66

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 16.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: